

2019

Talentgericht onderwijs

Een talent is als een kiem!

Opleiding Leraar Basisonderwijs

Christelijke Hogeschool Ede

Juni 2019

Innovatieonderzoek begeleider: Mevr. drs.
Susan v/d Ree

Afstudeerbegeleider: Dr. Ronald van der Graaff

Aantal woorden: 7.417

Christine Vreugdenhil

160335

Samenvatting

In dit onderzoek wordt gekeken of talentgericht onderwijs geïmplementeerd kan worden in het lesprogramma van Daltonschool Meander in Leersum. Deze vraag is afkomstig van de schoolleider na een succesvolle pilot van talentgericht onderwijs. Begin dit jaar is gestart met de Talentenronde. Elke talentenronde bestond uit acht activiteiten die als workshops aan de kinderen werden aangeboden. De kinderen volgden drie workshops achter elkaar. Daarna kozen ze een andere activiteit. Dit was zo'n succes, dat geadviseerd werd van buitenaf om een verdiepingsslag hierin te maken en om dit talentgericht onderwijs uit te breiden naar de onderbouw. In dit onderzoek is gekeken hoe die verdiepingsslag en uitbreiding gemaakt kan worden.

Vanuit observaties en ingevulde evaluatieformulieren kunnen we concluderen dat de pilot zeer geslaagd was. De leerlingen hadden meer plezier in het leren, er heerste een fijne sfeer in de school tijdens de talentenronde. Ook kinderen die niet zo goed presteren met de vakken rekenen, taal en spelling, hebben bij deze workshops succeservaringen gehad en ontwikkelden hierdoor meer zelfvertrouwen. Nevenopbrengsten van de talentenronde zijn de ouderbetrokkenheid die hierdoor een boost heeft gekregen en door de talentenronde staat de school weer positief op de kaart in het dorp Leersum en Amerongen.

Uit dit onderzoek is zeker duidelijk geworden dat talentgericht onderwijs ook of misschien wel juist in de onderbouw gegeven kan worden. Hierbij is dan wel meer begeleiding nodig en de vraag is natuurlijk of dat mogelijk is.

Uit dit onderzoek is ook gebleken dat helemaal overstappen op talentgericht onderwijs bij alle vakken niet meteen mogelijk is. De vraag rijst ook of dit wel wenselijk is. Wel is duidelijk geworden dat er persoonlijke leerdoelen aan de weektaken van de kinderen gekoppeld kunnen worden. Hierdoor kunnen kinderen gedurende de week werken aan persoonlijke leerdoelen die gekoppeld zijn aan de workshops van de talentenronde. Op deze manier is het talentgerichte onderwijs beter verweven in het lesprogramma. Ook zouden er beoordelingen gegeven moeten worden, zodat de resultaten zichtbaar zijn. Dit kan het beste in de vorm van portfolio's. Dit zou dan ook geïmplementeerd moeten worden in het onderwijssysteem van Daltonschool Meander. Door deze stappen te nemen, zou er een mooie stap gemaakt kunnen worden richting talentgericht onderwijs.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding van het onderzoek.....	5
1.1 Doel van het onderzoek	5
1.2 Probleemstelling.....	5
1.3 De hoofdvraag	6
1.4.1 Deelvragen	6
2 Methode en meetinstrumenten	6
2.1 Meetinstrumenten	7
2.2 Analyseplan	7
2.3 Betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek uitgelicht	7
3 Theoretisch kader	8
3.1 Wat is talent?	8
3.2 Wat is talentgericht onderwijs?	9
3.3 Welke pedagogische stromingen onderschrijven talentgericht onderwijs?	10
3.4 Wat is het belang van talentgericht onderwijs in het primaire onderwijs?	11
3.5 Is Talentgericht onderwijs ook geschikt voor de onderbouw?	11
3.6 Hoe kan talentontwikkeling beoordeeld worden?	12
3.7 Welke kerndoelen sluiten aan bij de activiteiten van de talentenronden van Daltonschool Meander?	13
3.8 Samenvatting theoretisch kader	15
4 Resultaten onderzoek	16
4.1 Hoe kan talentgericht onderwijs worden gekoppeld aan de persoonlijk leerdoelen op de weektaak van de leerlingen van daltonschool Meander?	16
4.1.1 Enquête kinderen	16
4.1.2 Enquête ouders en leerkrachten	18
4.2 Hoe kan er ook aan talentgericht onderwijs worden gewerkt in de onderbouw van Daltonschool Meander?	20
4.2.1 Resultaten interview leerkracht onderbouw groep 3/4	20
4.2.2 Resultaten interview leerkracht onderbouw groep 1/2	21
5 Conclusies	21
5.1 Conclusie deelvraag 1: Hoe kan talentgericht onderwijs worden gekoppeld aan persoonlijk leerdoelen op de weektaak van de leerlingen?	21

5.2 Conclusie deelvraag 2: Hoe kan er ook aan talentgericht onderwijs worden gewerkt in de onderbouw?	22
5.3 Conclusie deelvraag 3: Hoe kunnen de resultaten van de workshops van de talentenronden het beste worden beoordeeld?	22
5.4 Conclusie hoofdvraag: Hoe kan talentgericht onderwijs op Daltonschool Meander in de bovenbouw en in de onderbouw geïntegreerd worden in het weekrooster?	22
5.5 Slotconclusie.....	23
6 Discussie	23
7 Aanbevelingen	24
Literatuur.....	24
Bijlagen	26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden naar aanleiding van een vraag van de schoolleider van Daltonschool Meander in Leersum. Stichting Wereldkidz is de overkoepelende organisatie waar Daltonschool Meander deel van uitmaakt. Stichting Wereldkidz stelt drie ambities centraal: 21^e - eeuwse vaardigheden ontwikkelen, talentontwikkeling en ouderbetrokkenheid. In 2018 heeft op deze school een onderzoek plaatsgevonden naar de vraag of talentgericht onderwijs geïmplementeerd kon worden op deze school. Dit onderzoek heb ik gedaan in opdracht van de schoolleider. Ik heb dit gedaan in de rol van student van de opleiding Educatie. De resultaten van dit onderzoek waren positief. Naar aanleiding hiervan is er een pilot opgezet om talentgericht onderwijs te implementeren op deze school. Dit innovatieproject heb ik ook gedaan in de rol van student van de opleiding Educatie. De pilot bestond uit drie talentenronden. Hierbij namen de kinderen van de bovenbouw deel aan negen verschillende activiteiten in de vorm van workshops. Ze mochten kiezen aan welke activiteit ze deel wilden nemen. Elke activiteit bestond uit een serie van drie workshops. Als de kinderen die drie workshops hadden gevolgd, mochten ze kiezen voor een volgende activiteit. Deze workshops hebben in totaal zes keer plaatsgevonden op woensdagochtenden van 10.30 uur tot 12.00 uur. Alle kinderen hebben dus deelgenomen aan drie verschillende activiteiten. De workshops werden geleid door leerkrachten, leerkrachtondersteuners en ouders. De reacties op deze talentenronden waren zo positief, dat er behoefte was naar meer talentgericht onderwijs in de school. Op 20 februari 2019 heeft er een interne audit plaatsgevonden op Daltonschool Meander in Leersum waarbij directeurs van andere scholen op bezoek kwamen in de school. Op die dag werden er ook workshops gegeven van een talentenronde. Het advies van de directeurs was een verdiepingsslag te maken in het talentgerichte onderwijs. Verder werd er geadviseerd om de talentenronden te implementeren in het onderwijs door er persoonlijke leerdoelen aan te koppelen. Ook werd geadviseerd om dit talentgerichte onderwijs uit te breiden naar de onderbouw.

1.1 Doel van het onderzoek

In dit onderzoek wordt onderzocht hoe we een verdiepingsslag kunnen maken in het talentgerichte onderwijs. Ook wordt onderzocht of we talentgericht onderwijs kunnen uitbreiden naar de onderbouw en zo ja, op welke manier. Het doel van dit onderzoek is om te kijken hoe talentgericht onderwijs structureel aangeboden kan worden aan de kinderen waarbij het talentgerichte onderwijs gekoppeld kan worden aan de persoonlijke leerdoelen van de kinderen, zodat het geïmplementeerd wordt in het weekrooster.

1.2 Probleemstelling

Om het talentgerichte onderwijs te kunnen implementeren in de wekelijkse lessen die aan de kinderen worden aangeboden, moet gekeken worden welke lessen van het talentgerichte onderwijs aansluiten bij de kerndoelen van het curriculum van de SLO, Stichting Leerplan Ontwikkeling. Daarbij moet ook gekeken worden naar de tussendoelen en de leerlijnen (TULE) van de SLO. De aangeboden lessen van het talentgerichte onderwijs moeten hierbij aansluiten. Tevens moet er gekeken worden of er ook talentgericht onderwijs aangeboden kan worden in de onderbouw van Daltonschool Meander.

1.3 De hoofdvraag

Hoe kan talentgericht onderwijs op Daltonschool Meander in de bovenbouw en in de onderbouw geïntegreerd worden in het weekrooster?

1.4.1 Deelvragen

- Hoe kan talentgericht onderwijs worden gekoppeld aan de persoonlijk leerdoelen op de weektaak van de leerlingen van Daltonschool Meander?
- Hoe kan er ook aan talentgericht onderwijs worden gewerkt in de onderbouw van Daltonschool Meander?
- Hoe kunnen de resultaten van de workshops van de talentenronden het beste worden beoordeeld?

2 Methode en meetinstrumenten

Dit onderzoek is een inductief kwalitatief onderzoek. Er is eerst een theoretisch kader geschetst over het belang van talentgericht onderwijs op primaire scholen. Daarnaast is er gekeken welke kerndoelen en leerlijnen aansluiten bij de aangeboden activiteiten tijdens de Talentenronden op Daltonschool Meander. In dit onderzoek is gebruik gemaakt van methodetriangulatie. Naast een theoretische onderbouwing van het belang van talentgericht onderwijs, is er ook op andere manieren onderzoek gedaan. Hierdoor de betrouwbaarheid van dit onderzoek verhoogd.

Er is een online enquête afgenomen onder de vier ouders en de vijf leerkrachten die een workshop hebben gegeven tijdens de talentenronden. In deze enquête zijn gesloten en open vragen gesteld. In deze enquête is gevraagd of ze de talentenronden een succes vonden en of ze nog een keer eraan zouden willen meewerken. Verder is hen gevraagd of ze verbeterpunten konden aangeven voor de talentenronde. Ook is hen gevraagd welke leerdoelen ze aan de workshops zouden kunnen koppelen. De beste manier van beoordelen van de resultaten van de talentenronden is gevraagd. En tot slot is gevraagd op welke manier de leerlingen aan hun persoonlijke leerdoelen zouden kunnen werken gedurende de week.

Ook is er een schriftelijke enquête afgenomen onder de tweeënzestig leerlingen uit de bovenbouw die hebben deelgenomen aan de workshops van de talentenronden. In deze enquête zijn gesloten en open vragen gesteld. Aan hen is gevraagd wat ze van de workshops hebben geleerd. Ook is aan hen gevraagd op welke manier ze de resultaten beoordeeld zouden willen zien. En er is aan hen gevraagd of ze gedurende de week verder zouden willen werken aan een persoonlijk leerdoel gekoppeld aan hun workshop.

Ook is er onderzocht in hoeverre talentgericht onderwijs uitgebreid kan worden naar de onderbouw op Daltonschool Meander. Hiervoor is een interview afgenomen met een leerkracht van groep 3/4 en er is een interview afgenomen met een leerkracht van groep 1/2. Dat waren half-gestructureerde interviews. Dat betekent dat er wel een lijst was met open en gesloten vragen, maar dat de geïnterviewden ook de ruimte gegeven is om hun verhaal te vertellen. (Verhoeven, 2018).

2.1 Meetinstrumenten

De instrumenten waarmee dit onderzoek gemeten is, zijn: twee enquêtes en twee half gestructureerde interviews.

- Er is onderzocht welke kerndoelen en leerlijnen van TULE.SLO passen bij de workshops van de talentenronden van Daltonschool Meander.
- Er is een enquête gehouden onder de ouders en de leerkrachten die een workshop hebben gegeven tijdens de talentenronden.
- Er is een enquête gehouden onder de kinderen die deel hebben genomen aan de talentenronden.
- Er zijn twee half gestructureerde interviews gehouden met twee leerkrachten van de onderbouw over talentgericht onderwijs in de onderbouw.

2.2 Analyseplan

- De resultaten van onderzoek naar passende kerndoelen en leerlijnen van TULE.SLO bij de workshops van de talentenronden, zijn verwerkt in een tabel.
- De resultaten van de enquêtes van de ouders en de leerkrachten zijn verwerkt in een tabel.
- De resultaten van de enquêtes van de kinderen zijn verwerkt in een grafiek.
- De interviews zijn eerst getranscribeerd, daarna open gecodeerd, daarna axiaal gecodeerd en tenslotte selectief gecodeerd.

2.3 Betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek uitgelicht

Dit onderzoek is gedaan in opdracht van de schoolleider van Daltonschool Meander in Leersum. De resultaten, conclusies en aanbevelingen zijn dus voor deze school. Het onderzoek is betrouwbaar en valide in meerdere opzichten.

Er is een gedegen theoretische onderbouwing neergezet voor het belang van talentgericht onderwijs vanuit wetenschappelijke bronnen. Hierdoor wordt de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek verhoogd.

Doordat er methodetriangulatie is toegepast in dit onderzoek, is de betrouwbaarheid en de validiteit verhoogd. Er is gekeken vanuit de leerlingen, maar ook vanuit de begeleiders van de workshops en vanuit twee leerkrachten uit de onderbouw.

De 62 leerlingen die hebben deelgenomen aan de enquête, zaten op dezelfde school. Er zijn aan alle leerlingen dezelfde vragen gesteld op hetzelfde moment. Ze hebben dezelfde toelichting gehad door dezelfde persoon. Die leerlingen hadden allemaal deelgenomen aan de workshops van de talentenronde. Deze enquête is herhaalbaar en zal dan dezelfde resultaten geven. Hierdoor is de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek verhoogd.

De begeleiders van de workshops hebben dezelfde enquête gekregen op hetzelfde moment. Ze hebben hierbij geen toelichting gekregen. Ze wisten niet van elkaar welke antwoorden ze zouden geven. Er zaten ook open vragen bij. Hierdoor is de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek verhoogd.

Er zijn twee interviews afgenomen met twee leerkrachten uit de onderbouw. De interviews zijn apart gehouden. De leerkrachten wisten van tevoren niet welke vragen ze zouden krijgen. Ze hebben dezelfde vragen gekregen. De meeste vragen waren open vragen. Ze wisten niet van elkaar welke antwoorden ze zouden gaan geven. Hierdoor is de betrouwbaarheid van de interviews verhoogd.

3 Theoretisch kader

3.1 Wat is talent?

Talent is een veelomvattend begrip. Bij het woord talent kan men aan verschillende dingen denken. Daarom is het belangrijk om een duidelijk beeld te hebben bij het woord talent. Volgens het van Dale woordenboek (van Dale online, z.d.) is een talent:

- een bepaald gewicht aan goud of zilver (in de Bijbel)
- natuurlijke begaafdheid(aanleg)
- iemand met veel aanleg

Er zijn verschillende meningen over de benadering van talent. Eén van de definities van talent zegt dat talent aangeboren is. Dit wordt ook wel de nature benadering genoemd. Je hebt het of je hebt het niet. Daar kan je niets aan veranderen. Men gaat er dan van uit dat bijvoorbeeld een componist zo begaafd geboren is. Zo beweert Echols dat de talenten van een person het resultaat zijn van verbindingen in de hersenen die geformeerd zijn in de eerste jaren van zijn leven. Deze verbindingen kunnen niet later in zijn leven gecreëerd worden. (Echols, 2007, p. 37).

Deze theorie gaat recht in tegen de nurture benadering. De nurture benadering gaat ervan uit dat een talent veel meer gevormd wordt door de omgeving, de opvoeding, de oefening en de ontwikkeling van vaardigheden. Zo beweren Barab en Plucker dat bekwaamheden ontstaan door de relatie tussen de person en zijn omgeving. (Barab & Plucker, 2002, p.174).

Maar talent kan ook nog anders benaderd worden. De nature- en de nurture benadering komen hier samen. De één kan niet zonder de ander. De omgeving is belangrijk, maar het genetische aspect mag niet over het hoofd worden gezien. (Simonton, 2001, p. 39).

Volgens Glen is er een voorwaarde verbonden aan talent, namelijk het vermogen, de motivatie en de kansen moeten zich gelijktijdig voordoen. (Glen,2007).

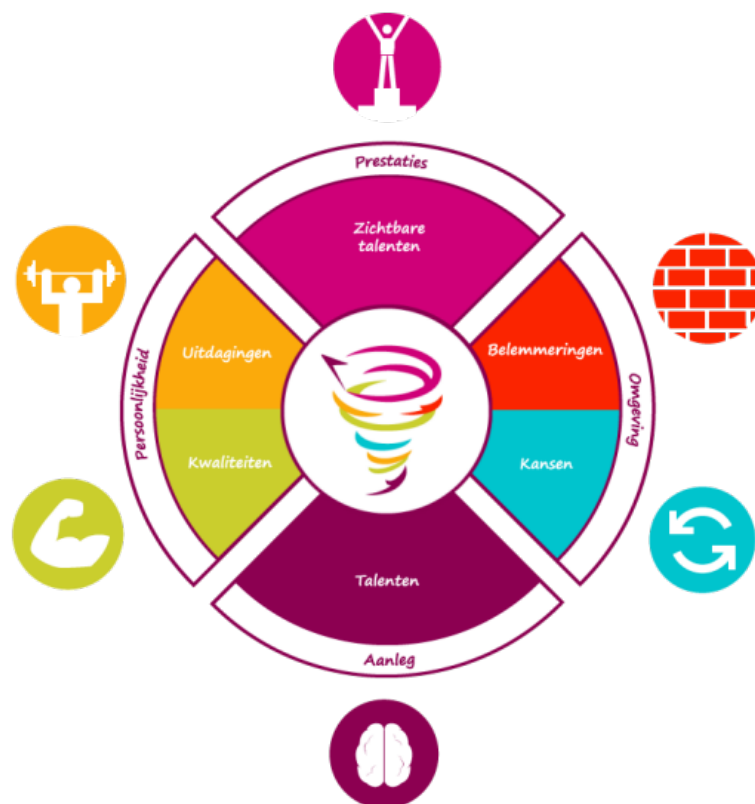
Het spreekt voor zich dat een definitie van talent van invloed is op de manier van de visie op talentontwikkeling. Daarom is het belangrijk voor dit onderzoek om tot één definitie van talent te komen. Als we bovenstaande benaderingen samenvoegen, komen we tot onderstaande definitie van talent. Deze definitie zullen we in dit onderzoek leidend laten zijn.

Het samenvoegen van vermogen (nurture), motivatie en kansen, die beïnvloed worden door aangeboren elementen (nature).

Ook in de Bijbel wordt deze definitie bevestigd, bijvoorbeeld bij de gelijkenis van de talenten uit Mattheus 25:14-30. (Bijbel, 2008). Een talent wordt gegeven, maar als er niets mee gedaan wordt, is het waardeloos. Een mens is zelfverantwoordelijk om zijn talenten te ontdekken, te ontwikkelen en te gebruiken in zijn leven.

We zien dat er een overlap is van aangeboren eigenschappen en aangeleerde eigenschappen. Het is een combinatie van beide. Van nature kan iemand bijvoorbeeld een bezige bij zijn, maar dit kan ook ontwikkeld zijn door de opvoeding en door omstandigheden. Opvoeding en omstandigheden spelen in elk geval een grote rol bij de ontwikkeling van talenten.

Om van latent talent tot zichtbaar talent te komen, vindt een continu ontwikkelingsproces plaats. Op dit proces zijn allerlei factoren van invloed. Zo kunnen persoonlijke kwaliteiten en kansen in de omgeving bijdragen aan een positieve ontwikkeling. Daarnaast zijn er zowel op het persoonlijke vlak als in de omgeving uitdagingen en belemmeringen. Onderstaande tabel geeft dit goed weer.

Figuur 1: Talent in ontwikkeling. (Houkema & Kaput, 2011).

Naar aanleiding van de gevonden definitie van talent, kunnen we concluderen dat het belangrijk is om in het onderwijs aandacht te besteden aan de ontwikkeling van talenten van kinderen. Als kinderen geen kansen krijgen en geen stimulansen, dan blijven de talenten latent. Maar wat is eigenlijk talentgericht onderwijs?

3.2 Wat is talentgericht onderwijs?

Bij talentgericht onderwijs is de aandacht gericht op de aanwezige zichtbare en onzichtbare talenten van de kinderen. Het doel van dit soort onderwijs is om de talenten van de kinderen zoveel mogelijk te laten ontdekken en te laten ontwikkelen. Het SLO spreekt hier over brede talentontwikkeling. De talenten van de kinderen hoeven niet per se gekoppeld te zijn aan de hoogte van het IQ. Een kind kan ook talent hebben voor handenarbeid of voor muziek. Daarom is talentgericht onderwijs erop gericht een zo breed mogelijk aanbod aan te bieden aan de kinderen. Op deze manier kunnen alle

talenten worden aangeboord die in de kinderen aanwezig zijn en kunnen ze zich optimaal ontwikkelen ongeacht de hoogte van het IQ van het kind. Door zich te richten op een brede talentontwikkeling wordt onderpresteren bij kinderen met een hoog IQ tegen gegaan. Ook deze kinderen worden hierdoor gestimuleerd en uitgedaagd. Door een rijke leeromgeving aan te bieden en veel prikkels te bieden worden kinderen uitgedaagd om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Deze rijke leeromgeving en prikkels kunnen in de reguliere lessen gestopt worden, maar ze kunnen ook naast de reguliere lessen worden aangeboden in de vorm van workshops of activiteiten. (Talentstimuleren,2014).

Belangrijk is wel om erachter te komen of talentgericht onderwijs gedragen wordt door bekende pedagogische stromingen. Daarom hebben we hieronder enkele bekende pedagogische stromingen op een rijtje gezet die het talentgericht onderwijs zeker onderschrijven.

3.3 Welke pedagogische stromingen onderschrijven talentgericht onderwijs?

Er zijn verschillende pedagogische stromingen die het belangrijk vinden dat kinderen een rijke leeromgeving aangeboden krijgen, waarbij ze veel prikkels krijgen en dus optimaal hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Onderstaande lijst benoemt de pedagogische stromingen in volgorde van de tijd waarin de stroming in Nederland bekend werd.

- Skinner (behaviorisme) zegt “oefening baart kunst”. Al het gedrag komt voort uit prikkels van buitenaf. Er is dus oefening nodig om talenten te kunnen ontwikkelen. (Skinner,1984). Het behaviorisme vindt zijn grondslag al in het begin van de 19^e eeuw met Pavlov en Watson.
- Bruner (cognitivisme) zegt dat kinderen leren op drie manieren: door fysiek te handelen, door handelingen schematisch voor te stellen en in de vorm van abstracte symbolen. Het is dus belangrijk om op verschillende manieren leerstof aan te bieden. (Bruner,1968).
- Piaget (cognitivisme) vindt het belangrijk dat kinderen opgroeien in een rijke leeromgeving met veel spel- en speel mogelijkheden. Zodoende kan het kind ervaringen opdoen en naar de volgende fase in zijn ontwikkeling gaan. Het is dus belangrijk om veel verschillende activiteiten aan te bieden aan kinderen. (Kroon,2007). Het cognitivisme is rond 1970 ontstaan. Hieruit is ook het Daltononderwijs ontstaan.
- Vygotsky (sociaal-constructivisme) zegt dat kinderen niet uit zichzelf leren, maar door interacties met anderen. Ze leren omgaan met anderen, lokken reacties uit, krijgen feedback. Leren is dus een actief proces waar het kind echt aan mee moet doen. (Vygotsky,1978). Het gedachtengoed van Vygotsky is pas in de jaren 80 bekend geworden in de westerse wereld.
- Dewey (sociaal-constructivisme) zegt dat kinderen leren door actief deel te nemen aan activiteiten. Hierdoor ontwikkelen kinderen hun individualiteit. (Dewey,1999).
- Bronfenbrenner (Ecologische model) zegt dat een kind niet alleen op school leert en ontwikkelt, maar ook in hun dagelijkse omgang met andere vaardigheden, thuis en in hun omgeving. Samenwerking tussen de verschillende plekken waar een kind leert en ontwikkelt, is belangrijk. Een kind ontwikkelt zich dus thuis, op school en erbuiten. (Bronfenbrenner,1979). Het ecologische model van Bronfenbrenner is in de jaren 90 bekend geworden.
- Malaguzzi (The Reggio Emilia Approach) zegt dat alle kinderen van nature creatief zijn en dat ze de gelegenheid moeten hebben om hun creatieve vaardigheden te ontwikkelen. Hij heeft het over de honderd talen van kinderen die allemaal gehoord moeten worden. (Thornton,2012). Malaguzzi liet zich inspireren door psychologen als Piaget, Bruner en

Vygotski. Zijn scholen werkten samen met kunstenaars en pedagogen die de leerkrachten begeleiden. Er waren ateliers waar kinderen schilderden, bouwden en experimenteerden met muziek en science. Er waren open ruimten voor tentoonstellingen, discussies en ontmoetingen van kinderen met ouders en leerkrachten. Malaguzzi heeft geen vastomlijnde pedagogische methode ontwikkeld. (Singer, 2017). Volgens Malaguzzi hoort pedagogiek te leven en mee te bewegen met de gemeenschap. (Malaguzzi, 2016). Deze benadering is ontstaan vlak na de tweede wereldoorlog in Italië. Ook in Nederland zijn scholen die werken met de Reggio Emilia benadering.

Uit deze lijst van pedagogische stromingen blijkt wel dat er genoeg onderbouwing is voor talentgericht onderwijs. Maar waarom is talentgericht onderwijs zo belangrijk voor onze kinderen?

3.4 Wat is het belang van talentgericht onderwijs in het primaire onderwijs?

Bovengenoemde pedagogische stromingen onderkennen het belang van veelzijdige prikkels aanbieden aan kinderen. Een rijke leeromgeving is gewenst, zodat kinderen optimaal hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Ieder mens is gebouwd om zichzelf te ontwikkelen en heeft een natuurlijke behoefte aan relatie, autonomie en competentie. (Stevens, 2004). Deze drie psychologische basisbehoeften zijn ontleend aan de Self Determination Theory van Edward Deci en Richard Ryan. (Ryan, 2018). Het kind wil dat hij gezien wordt en gewaardeerd wordt en dat anderen met hem willen omgaan. Hij wil erbij horen (relatie). Het kind wil het zelf doen, alleen of samen (autonomie). Het kind wil geloven in zijn eigen kunnen (competent). Deze drie behoeften zorgen ervoor dat het kind zich veilig voelt en zelfvertrouwen heeft. Het is de taak van de ouders en de leerkrachten samen dat er aan deze drie basisbehoeften wordt voldaan bij de kinderen. Ieder kind is uniek en heeft verschillende talenten. Er zal dus ook op verschillende manieren aan die drie basisbehoeften moeten worden voldaan. Niet ieder kind is goed in taal, dus niet ieder kind zal succeservaringen opdoen met taal. Er zullen verschillende activiteiten moeten worden aangeboden om zoveel mogelijk kinderen een gevoel van autonomie en competentie te geven. Als er wordt voorzien in de drie basisbehoeften, zal het kind meer plezier beleven aan leren en ook beter gaan leren. (Stevens, 2004). Door talentgericht onderwijs aan te bieden, worden veel meer talenten wakker gemaakt in de kinderen. Het kind leert ook andere vakken zoals muziek, tekenen, schilderen, tuinieren, koken, programmeren, schaken, techniek, zingen, acteren. Door deze activiteiten aan te bieden kunnen de kinderen meer succeservaringen opdoen. Het kind hierdoor heeft meer leerplezier, krijgt meer zelfvertrouwen en kan zich beter ontwikkelen.

Is dit talentgerichte onderwijs alleen geschikt voor de bovenbouw of kan er aan talentgericht onderwijs worden gewerkt in het hele primaire onderwijs?

3.5 Is Talentgericht onderwijs ook geschikt voor de onderbouw?

Aerden schrijft over talentontwikkeling in de kleuterklas. Onderstaande definitie over talent van Aerden sluit naadloos aan bij de definitie over talent van Glen, die we eerder in dit onderzoek hebben genoemd en leidend laten zijn. Glen en Aerden spreken allebei over aanwezig aanleg, maar ook over het belang van stimuleren, kansen krijgen en gemotiveerd worden.

Een talent is een kiem, een groeipotentieel, waarin heel wat mogelijkheden opgesloten zitten, die – mits veel motivatie en stimulansen - kansen bevatten om uit te groeien tot een bijzonder iets. (Aerden, 2010).

Elk kind heeft een ontwikkelingspotentieel. Elk kind heeft immers dingen waarin hij kan en wil groeien. Als een kind voor een bepaalde activiteit interesse toont, ligt daar een mogelijk ontkiemend talent. Daarin mogen we dat kind stimuleren en kijken hoe hij zich ontwikkelt. (Aerden, 2010). Talentontwikkeling start volgens Aerden in de kleuterklas. De ontwikkeling van talenten van kinderen start mijns inziens al daarvoor. Baby's en peuters zijn ook al druk bezig met groei en ontwikkeling. Een kind kan in aanleg bijvoorbeeld een muzikaal talent hebben. Door die baby of peuter in aanraking te brengen met muziek, kan dat een stimulans zijn om interesse wakker te maken voor muziek, zodat dit kind zijn talent voor muziek gaat ontwikkelen. Maar in dit onderzoek richten we ons op het onderwijs en dat start bij de kleuterleeftijd.

De meeste kleuters staan voor veel dingen open. Ze willen de wereld verkennen. Door de nadruk te leggen op erkenning en bevestiging, gaan kinderen optimaal openstaan om hun talentkiemen te ontdekken. Een stimulerende en uitdagende leeromgeving biedt hen veel kansen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Als kinderen zich jong bewust worden van hun talenten, zal het hen later helpen om gerichtere keuzes te maken met betrekking tot beroepen en studies. (Aerden, 2010).

Dat talentontwikkeling belangrijk is in het onderwijs, is wel duidelijk gebleken uit bovenstaande theorie. Maar hoe kunnen we dit laten aansluiten bij het curriculum van de SLO? Er wordt immers verwacht dat daaraan gewerkt wordt binnen het primaire onderwijs? Om hierachter te komen is gekeken welke kerndoelen aansluiten bij de activiteiten die aangeboden werden tijdens de talentenronden.

3.6 Hoe kan talentontwikkeling beoordeeld worden?

Talentontwikkeling is niet te vangen in een cijfer. Een verhaaltje met woorden wordt daarom ook wel gebruikt om een product van een kind te beoordelen. Maar er is nog een mogelijkheid. Er kan ook gewerkt worden met portfolio's. Met een portfolio kunnen leerlingen hun eigen ontwikkeling volgen, doelen stellen en feedback krijgen op hun werk. Dit ligt helemaal in de lijn van stimulerend onderwijs en talentontwikkeling. (Timmermans, 2018). Ze kunnen trots zijn op hun werk en hierdoor groeit het zelfvertrouwen van het kind.

3.7 Welke kerndoelen sluiten aan bij de activiteiten van de talentenronden van Daltonschool Meander?

Er wordt al talentgericht onderwijs aangeboden in de vorm van talentdagen of talentenronden op sommige scholen. Kinderen kunnen proeven aan allerlei activiteiten en gaandeweg ontdekken ze waar hun talenten liggen. Ook hebben ze succeservaringen tijdens deze activiteiten. Maar is dit genoeg? Talentdagen en talentenronden worden doorgaans niet structureel gegeven en ze zijn kwetsbaar. Vaak zijn scholen afhankelijk van vrijwilligers, omdat er niet genoeg leerkrachten zijn om al deze activiteiten te bemannen. Talentgericht onderwijs kan beter geborgd worden als het structureel aangeboden wordt op school en in het lesrooster wordt opgenomen. Hiervoor moeten de lessen wel aansluiten bij de leerdoelen en de leerlijnen van de SLO. Op Daltonschool Meander worden verschillende activiteiten aangeboden aan de kinderen van de bovenbouw in de vorm van een talentenronde. Kinderen kiezen zelf welke activiteit ze willen doen. Ze krijgen dan drie workshop achter elkaar over dezelfde activiteit. Daarna kiezen ze weer een andere activiteit. Op Daltonschool Meander worden de volgende activiteiten aangeboden: Zie tabel in figuur 2. [Zie bijlage 1.](#) Om een indruk te krijgen van de workshops is een fotoreportage bijgevoegd. [Zie bijlage 2.](#) Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) heeft een curriculum met 58 kerndoelen samengesteld voor het primaire onderwijs. Die kerndoelen geven aan wat leerlingen aan het eind van hun opleiding moeten kennen en kunnen. Het zijn streefdoelen en er is veel ruimte voor eigen invulling. Om scholen meer houvast te bieden, heeft de SLO ook tussendoelen en leerlijnen ontwikkeld (TULE). TULE laat zien hoe de inhoud van het curriculum over de groepen 1 t/m 8 verdeeld kan worden. In dit onderzoek is gekeken welke kerndoelen en leerlijnen bij de aangeboden activiteiten van de talentenronden passen. De resultaten zijn in een tabel weergegeven. Alle activiteiten sluiten aan bij kerndoelen uit het SLO.

Activiteiten	Kerndoelen	Leerlijnen
Koken en bakken	Oriëntatie op jezelf en de wereld Kerndoel 34: De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.	Basisregels voor een gezond voedingspatroon. Voedingsmiddelen uit de schijf van vijf. Variatie hierin.
Programmeren	21-eeuwse vaardigheden	Kritische denken, creatief denken, probleemoplossend denken en handelen, ICT-vaardigheden
Schaken	21-eeuwse vaardigheden	Kritisch denken, creatief denken, probleemoplossend denken

Techniek	Oriëntatie op jezelf en de wereld. Kerdoel 44: De leerlingen leren bij producten uit hun omgeving relaties leggen tussen vorm, werking en materiaalgebruik Kerdoel 45: de leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, uit te voeren en te evalueren	Bewegings- en overbrengingsprincipes, constructiematerialen, verbindingen, constructieprincipes
Tekenen en schilderen	Kunstzinnige oriëntatie Kerdoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren	Beeldaspecten, materiaal en technieken
Boetseren	Kunstzinnige oriëntatie Kerdoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren	Beeldaspecten, materiaal en technieken, werken met plastisch materiaal
Handwerken	Kunstzinnige oriëntatie Kerdoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren	Materiaal en techniek, Werken met textiel
Drama en acteren	Kunstzinnige oriëntatie Kerdoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren	Spelvormen en spelelementen

Fotograferen	Kunstzinnige oriëntatie Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om ermee te communiceren	Werken met digitale media
Karate	Kerndoel 58: De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening te houden.	Handelen volgens de afgesproken regels Inschatting maken van eigen bewegingsmogelijkheden Stimuleren en coachen van anderen Reflecteren over eigen handelen en over de activiteit

Figuur 2: Tabel activiteiten met bijbehorende kerndoelen en leerlijnen.

3.8 Samenvatting theoretisch kader

Uit de definitie van Glen en Aerden kunnen we concluderen dat het belangrijk is om de kinderen de gelegenheid te bieden om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen en om ze te motiveren en te stimuleren om dat te doen. Het schema van Houkema & Kaput bevestigt deze conclusie.

Talentgericht onderwijs is erop gericht een zo breed mogelijk aanbod van lessen aan te bieden aan de kinderen, zodat alle talenten worden aangeboord die in de kinderen aanwezig zijn en ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Het belang van talentgericht onderwijs wordt door veel pedagogische stromingen bevestigd. Een rijke leeromgeving is gewenst, zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ook is het belangrijk om aan de drie basisbehoeften, relatie, autonomie en competentie, te voldoen bij de kinderen. Als hieraan voldaan wordt, voelt het kind zich veilig en heeft het zelfvertrouwen. Omdat ieder kind andere talenten heeft, is het belangrijk om ieders talenten aan te boren, zodat ieder kind zich competent en autonoom kan voelen. Talentgericht onderwijs voldoet hieraan. Talentgericht onderwijs is ook geschikt voor de onderbouw; misschien wel juist voor de onderbouw. Kleuters staan nog open voor de wereld en willen alles ontdekken. Als kinderen al jong hun talenten ontdekken, zal hen dat helpen bij hun studie- en beroepskeuze. De kerndoelen van de SLO sluiten aan bij de activiteiten die zijn aangeboden tijdens de talentenronden. Daardoor kan het makkelijk in het onderwijssysteem van Daltonschool Meander geschoven worden. In het volgende hoofdstuk hebben we gekeken samen met ouders, leerkrachten en leerlingen van Daltonschool Meander hoe we talentgericht onderwijs kunnen implementeren in het weekrooster.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Hoe kan talentgericht onderwijs worden gekoppeld aan de persoonlijk leerdoelen op de weektaak van de leerlingen van daltonschool Meander?

Eén van de mogelijkheden om talentgericht onderwijs te integreren in het weekrooster is om talentgericht onderwijs in te zetten als persoonlijk leerdoel op de weektaak van de leerlingen. De leerlingen van Daltonschool Meander werken met weektaken. Op die weektaken is ook ruimte gemaakt om te werken aan persoonlijke leerdoelen. [Zie bijlage 3](#). De leerlingen volgen een workshop naar keuze en gedurende de week werken de leerlingen aan een eigen leerdoel die gekoppeld is aan de workshop.

4.1.1 Enquête kinderen

Er is een enquête afgenomen onder 62 leerlingen uit de bovenbouw van Daltonschool Meander die hebben deelgenomen aan zes workshops van de Talentenronde. Deze enquête is schriftelijk afgenomen op 15 april 2019. De kinderen zaten in groep 5/6, groep 6/7 en groep 8. Ze zaten in drie verschillende lokalen. De kinderen hebben dezelfde instructie gekregen door dezelfde persoon. De kinderen hebben na toelichting op de vragen de enquête individueel ingevuld. Aan hen werd de vraag gesteld:

- Wat heb je geleerd van de workshops?

De meeste leerlingen hebben benoemd welke dingen ze hebben geleerd tijdens de workshops van de talentenronden. Voor de resultaten op deze vraag verwijs ik u naar het overzicht in [bijlage 4](#).

Ook werd aan hen de vraag gesteld:

- Zou je verder willen werken aan je zelfgekozen talentworkshop gedurende de week als persoonlijk leerdoel?

34 leerlingen antwoordden met ja, 16 leerlingen antwoordden met nee, 8 leerlingen wisten het niet en 4 leerlingen hadden de vraag niet beantwoord.

Figuur 3: Cirkeldiagram enquêtevraag: Zou je verder willen werken aan je workshop gedurende de week door middel van een persoonlijk leerdoel?

Ook werd aan hen de vraag gesteld:

- Als het resultaat van de talentenworkshops op je rapport zou komen, in welke vorm zou je dat dan willen?

Ze hadden de keuze tussen een beoordeling met cijfers, een beoordeling met woorden en een beoordeling in de vorm van een portfolio. 44 leerlingen wilden een beoordeling met cijfers, 17 leerlingen gaven de voorkeur aan een beoordeling met woorden en slechts 1 leerling wilde een beoordeling in de vorm van een portfolio.

Figuur 4: Cirkeldiagram enquêtevraag: In welke vorm zou jij de resultaten van de workshop beoordeeld willen zien?

4.1.2 Enquête ouders en leerkrachten

Er is ook een enquête gehouden onder de leerkrachten en de ouders die de workshops van de talentenronden hebben geleid. [Zie bijlage 5.](#)

- Er werd hen de vraag gesteld of ze de talentenronden geslaagd vonden. De vier ouders en de vijf leerkrachten vonden het project geslaagd. Eén leerkracht vond het leuk om groepsdoorbrekend te werken. Een andere leerkracht vond dat de kinderen heel enthousiast waren en er naar uit keken. Een ouder vond het leuk en goed voor de kinderen. Een leerkracht vond het goed georganiseerd en erg leuk.
- Ook werd hen gevraagd of ze nog een keer zouden willen meedoen aan een talentenronde. Hierop hebben alle leerkrachten met ja geantwoord. Van de ouders hebben drie ouders met ja geantwoord en één ouder met nee. De reden hiervan was dat ze helaas niet meer beschikbaar was.
- Op de vraag of ze nog verbeterpunten hadden, antwoorden zeven mensen dat ze geen verbeterpunten hadden. Ze vonden het goed gaan zoals het georganiseerd was. Eén ouder gaf als verbeterpunt aan dat ze meer tijd wilde om materialen klaar te zetten in het lokaal. De leerkracht die de workshops van techniek begeleidde, gaf aan dat hij wilde dat de workshop iets langer zouden duren dan 1 uur en 15 minuten.

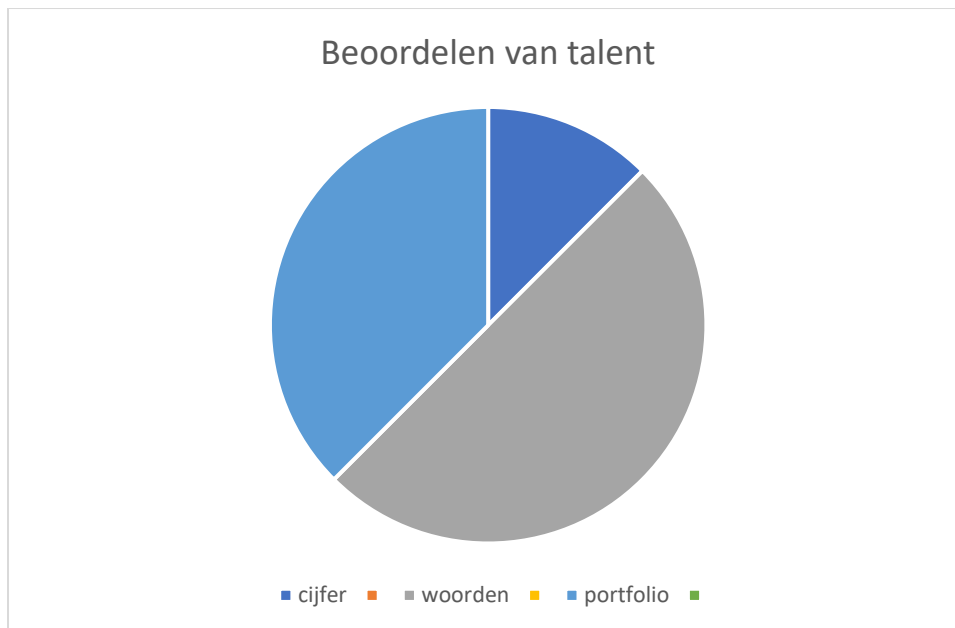
- Op de vraag of ze de workshop geschikt vonden om er een persoonlijk leerdoel aan te koppelen, beantwoordden ze allemaal met “ja”. Zo ja, welk leerdoel? De antwoorden zijn verwerkt in onderstaande tabel.
- Er werd hen ook de vraag gesteld welke vorm ze daarvoor geschikt vonden: Zelfstandig, samenwerken met een maatje of begeleid door de leerkracht. De resultaten zijn verwerkt in onderstaande tabel.

Workshop	Persoonlijk leerdoel	Zelfstandig/samenwerkend/begeleid
Koken en bakken	Ik kan recepten met gezonde voeding bedenken	Zelfstandig en samenwerkend
Programmeren	Ik kan zelf een spel bedenken en maken	Zelfstandig en samenwerkend
Schaken	Ik kan zelf schaakzetten bedenken en vooruitdenken	Zelfstandig en samenwerkend
Techniek	Ik kan mechanismen ontwerpen en maken	Zelfstandig en samenwerkend
Tekenen en schilderen	Ik kan zelf een teken- of schilderopdracht bedenken en maken	Zelfstandig en samenwerkend
Boetseren	Ik kan zelf een boetseerwerkstuk bedenken en maken	Zelfstandig en begeleid
Handwerken	Ik kan zelf iets maken van wol of stof	Zelfstandig en begeleid
Drama en acteren	Ik kan een act opvoeren	Samenwerkend en begeleid
Fotograferen	Ik kan zelf een foto maken en bewerken	Zelfstandig en begeleid
Karate	Ik kan zelf karateoefeningen uitvoeren	Samenwerkend en begeleid

Figuur 5: Tabel van resultaten enquêtevraag: welke leerdoelen kunnen gekoppeld worden aan de workshops en op welke manier kunnen de leerlingen eraan werken?

- Er werd hen ook gevraagd op welke manier ze de resultaten beoordeeld zouden willen zien. Met een cijfer, met woorden of met een portfolio.

50 % gaf aan de voorkeur te geven aan woorden, 38 % gaf aan de voorkeur te geven aan een portfolio en slechts 13% gaf de voorkeur aan een cijfer. De resultaten hiervan zijn verwerkt in onderstaande grafiek.

Figuur 6: Diagram over de vraag: In welke vorm kan talent het beste beoordeeld worden?

4.2 Hoe kan er ook aan talentgericht onderwijs worden gewerkt in de onderbouw van Daltonschool Meander?

Om deze vraag beantwoord te krijgen zijn er twee interviews afgenomen met leerkrachten van de onderbouw. [Zie bijlage 6](#). De leerkracht van groep 3/4 heeft inmiddels vijf jaar ervaring in het onderwijs. Ze heeft vier jaar bij de kleuters gewerkt en sinds dit jaar werkt ze in groep 3/4 op Daltonschool Meander. Er is haar gevraagd of ze ervaring heeft met het werken met thema's vanuit de kerndoelen en leerlijnen van de SLO. Ook is haar gevraagd of zij een mogelijkheid ziet dat talentgericht onderwijs uitgebreid wordt naar de onderbouw en hoe zij vindt dat dit vormgegeven kan worden. Verder is haar gevraagd naar haar mening over de beoordeling van talent. Dit interview is eerst open gecodeerd, daarna axiaal gecodeerd en tenslotte selectief gecodeerd. De leerkracht van groep 1/2 van Daltonschool Meander werkt al bijna veertig jaar in het onderwijs. Zij heeft altijd met kleuters gewerkt. Aan haar zijn dezelfde vragen gesteld. Hieronder zijn de resultaten te lezen.

4.2.1 Resultaten interview leerkracht onderbouw groep 3/4

De wens is om volgend jaar met thema's te gaan werken vanuit de kerndoelen en de leerlijnen van de SLO.

De wens is er om ook in de onderbouw met talentgericht onderwijs te gaan werken. Er moet dan wel met kleine groepjes gewerkt worden, want er is meer begeleiding en sturing nodig in de onderbouw. Het is daarom ook wenselijk om de onderbouw en de bovenbouw van elkaar te scheiden. Groep 4 zou nog wel kunnen aansluiten bij de bovenbouw. Het plan ligt er al om groep 4 te laten aansluiten bij groep 5 en 6. Er zou dan een groep 1/2/3 komen, een groep 4/5/6 en een groep 7/8. Voor de verbinding met groep 5/6 zou het voordelig zijn om groep 4 meer samen te laten werken met groep 5/6. Op die manier leren ze elkaar beter kennen.

Het beoordelen van talent zou het mooiste zijn door middel van een portfolio. Daar moet dan wel feedback op gegeven worden door tips en tops te geven. Het is niet wenselijk om een cijfer te geven, want talent kan je niet beoordelen met een cijfer.

De talentenronde is een mooie opstart naar het werken vanuit leerdoelen. Een volgende stap zou kunnen zijn om een persoonlijke taak te koppelen aan een talentworkshop, zodat de leerling er gedurende de week verder aan kan werken. Betrokkenheid van de leerkrachten is hierbij erg belangrijk, zodat de leerkracht die persoonlijke taken kan begeleiden en sturen en er feedback op kan geven.

4.2.2 Resultaten interview leerkracht onderbouw groep 1/2

Bij de kleuters wordt gewerkt met thema's. Ze gebruiken geen methode, maar werken vanuit doelen en leerlijnen. Er wordt op drie niveaus gedifferentieerd. Ze volgen de ontwikkeling van het kind en sluiten daarbij aan. Door kinderen zelf mee te laten denken over de materialen in de hoeken worden de kinderen meer betrokken. De doelen worden zichtbaar gemaakt door een doelendeur. Hierdoor worden kinderen en ouders bij de thema's betrokken.

Bij de kleuters is het zeer gewenst om te werken aan talentgericht onderwijs. Hierdoor kunnen de al aanwezige talenten beter ontwikkeld worden. Wel is het belangrijk om de groepjes klein te houden, maximaal zes kinderen in een groepje. Ook is het gewenst om groep 4 te laten aansluiten bij groep 5 en 6 en groep 3 te laten aansluiten bij groep 1 en 2. Er kunnen dan leerdoelen gekoppeld worden aan de workshops net als in de bovenbouw.

Een goede manier om resultaten zichtbaar te maken is door middel van een portfolio. Dit is procesgericht en niet resultaatgericht. De voordelen van het werken met een portfolio zijn dat je de ontwikkeling zichtbaar kan maken, je kan laten zien dat het kind plezier in het leren heeft, de autonomie van het kind wordt vergroot en het kind kan trots op zichzelf zijn.

Enkele aanbevelingen om met talentgericht onderwijs te gaan werken zijn: ouders en grootouders betrekken bij het begeleiden van de workshops. Het is belangrijk om erop toe te zien dat de groepjes niet te groot worden, dat er voldoende toezicht is van leerkrachten om eventueel te kunnen bijsturen en dat kinderen met storend gedrag niet bij elkaar in één groepje zitten. Op deze manier blijft het leuk voor de ouders. Heel belangrijk is het om ouders waardering te geven voor hun inzet.

5 Conclusies

5.1 Conclusie deelvraag 1: Hoe kan talentgericht onderwijs worden gekoppeld aan persoonlijk leerdoelen op de weektaak van de leerlingen?

Naar aanleiding van figuur 5 op pagina 20 kunnen we concluderen dat er leerdoelen gekoppeld kunnen worden aan de workshops van de talentenronden. Ook meer dan de helft van de leerlingen zouden verder willen werken aan persoonlijke leerdoelen gedurende de week. Een reden waarom leerlingen er niet aan willen werken kan zijn, dat ze vinden dat ze al veel werk op hun weektaak hebben. Het zou dan beter zijn als ze minder werk hoeven te doen van hun weektaak.

Ook de leerkrachten uit de onderbouw zagen een mogelijkheid om persoonlijke leerdoelen te koppelen aan workshops. Het is goed te realiseren om leerdoelen op de weektaak te zetten van de leerlingen. Dit kan individueel ingevoerd worden. Elke leerling heeft een eigen weektaak waarop persoonlijke leerdoelen en taken opgezet kunnen worden. De begeleiders die de workshops begeleiden, kunnen samen met de leerlingen een persoonlijk leerdoel opstellen voor die week. De volgende workshop laat de leerling dan zien hoe hij aan het leerdoel heeft gewerkt.

5.2 Conclusie deelvraag 2: Hoe kan er ook aan talentgericht onderwijs worden gewerkt in de onderbouw?

Talenteronden zoals die in de bovenbouw al plaatsgevonden hebben, zouden ook heel goed mogelijk zijn in de onderbouw. De kinderen van de onderbouw werken ook met een weektaak. Daar kan ook een persoonlijk leerdoel opgezet worden dat gekoppeld is aan een workshop. Wel hebben kinderen in de onderbouw meer sturing en begeleiding nodig. Kleinere groepjes zijn daarom noodzakelijk. Ook gedurende de week hebben kinderen uit de onderbouw meer sturing en begeleiding nodig om aan hun persoonlijke leerdoel te werken die op hun weektaak zou staan.

5.3 Conclusie deelvraag 3: Hoe kunnen de resultaten van de workshops van de talenteronden het beste worden beoordeeld?

Verreweg de meeste leerlingen wilden het liefst een cijfer op hun rapport. Een portfolio is veel werk voor de kinderen zelf. Het zou kunnen dat de meeste kinderen daarom niet voor een portfolio hebben gekozen. Er wordt op deze school nog niet met portfolio's gewerkt. Het zou dus ook kunnen dat een portfolio bij de kinderen onbekend is en dat ze er daarom niet voor hebben gekozen.

De meeste leerkrachten en ouders wilden dat de resultaten zichtbaar gemaakt zouden worden met met woorden. Een klein deel vond een portfolio een goede optie en slechts één persoon koos voor een cijfer. De reden dat niet iedereen heeft gekozen voor een portfolio zou kunnen zijn dat het niet bekend is op deze school. Maar het zou ook kunnen dat het veel werk is om de portfolio's te beoordelen en van feedback te voorzien.

De leerkrachten uit de onderbouw wilden wel het liefst de resultaten beoordeeld zien in de vorm van een portfolio. Wel moest er feedback gegeven worden op het portfolio in de vorm van tips en tops. Zij vond het niet wenselijk om een cijfer te geven, want hoe kan je talent beoordelen met een cijfer?

Toch is het wel heel waardevol om met portfolio's te gaan werken, ondanks dat dit niet uit de resultaten van het onderzoek voortkomt. Het werken met portfolio's moet meer bekendheid krijgen bij begeleiders en leerlingen. Dan zullen ze de waarde ervan inzien en er waarschijnlijk wel voor kiezen.

5.4 Conclusie hoofdvraag: Hoe kan talentgericht onderwijs op Daltonschool Meander in de bovenbouw en in de onderbouw geïntegreerd worden in het weekrooster?

Door de conclusies van de deelvragen samen te voegen, krijgen we een antwoord op de hoofdvraag:

- Er kunnen persoonlijke leerdoelen gekoppeld worden aan de workshops. Begeleiders van de workshops en de leerkrachten van de onderbouw beaamden dat. Elke leerling heeft een eigen weektaak waarop persoonlijke leerdoelen en taken gezet kunnen

worden. De begeleiders van de workshops kunnen samen met de leerlingen een persoonlijk leerdoel opstellen voor die week. De volgende workshop laat de leerling dan zien hoe hij aan het leerdoel heeft gewerkt.

- Talentontwikkeling moet al in de kleuterklas beginnen. Een doorgaande lijn van het talentgericht onderwijs is erg belangrijk. Het bepaalt de keuzes van beroep en studie van de kinderen in hun latere leven. Bij de kleuters is wel meer begeleiding nodig.
- Er is weinig bekendheid over het werken met portfolio's. Het zou goed zijn om meer bekendheid te geven hieraan, want dit is een ideale manier om talentontwikkeling zichtbaar te maken.

5.5 Slotconclusie

Talentgericht onderwijs is gewenst in de bovenbouw en in de onderbouw van Daltonschool Meander. De manier waarop dit kan gebeuren is door persoonlijke leerdoelen te koppelen aan de workshops van de talentenronden. Ook moeten de resultaten zichtbaar worden en in het rapport te zien zijn. Dit kan door het werken met portfolio's te introduceren.

6 Discussie

Een vraag die meteen opkomt is de manier van beoordelen van talentgericht onderwijs. Op Daltonschool Meander wordt er tot nu toe nog niet gewerkt met portfolio's. De kinderen weten niet wat het is en hebben er in de enquête dus niet voor gekozen. Dit resultaat is dus niet helemaal geloofwaardig. Pas als de kinderen het begrip portfolio's kennen, kunnen ze een gerichte keuze maken voor de manier van beoordelen. Dit geldt ook voor de begeleiders van de workshops. Ook zij hebben geen ervaring met het werken met portfolio's. Alleen de leerkrachten van de onderbouw hadden ervaring met het werken met portfolio's. Dit zou wat mij betreft een punt zijn om in te brengen als volgende stap in het ontwikkelen van talentgericht onderwijs op Daltonschool Meander.

Waarom willen de kinderen niet verder werken aan persoonlijke leerdoelen die gekoppeld zijn aan hun talentworkshop gedurende de week? De kinderen zijn allemaal enthousiast over de talentenronden. Het liefst willen ze dat elke week. Waarom willen ze er dan toch niet verder aan werken gedurende de week? Het meest voor de hand liggende antwoord hierop is, dat ze al zo veel werk hebben op hun weektaak. Het rooster zit vol gepland en ze hebben veel werk op hun weektaak. Eventueel zouden er iets minder werk op hun weektaak staan, zodat er meer ruimte komt in het rooster om aan hun persoonlijke leerdoelen te werken. Dan willen ze er misschien wel aan werken.

Maar is er wel genoeg tijd talentgericht onderwijs en zijn er wel genoeg mensen beschikbaar? Deze vraag klinkt zo afgezaagd. Er is toch nooit genoeg tijd en er zijn toch nooit genoeg mensen beschikbaar in het onderwijs. Moet je dan niets meer doen en al je idealen laten varen? Zeker niet. Ik ben ervan overtuigd dat het goed is om idealen na te streven. Talentgericht onderwijs is zo'n ideaal. Is het haalbaar om vanuit leerdoelen en leerlijnen te werken vanuit verschillende talenten? Waarschijnlijk nu nog niet. Maar er zijn al stappen gezet. Er is ook gezegd van de talentenronden "dat gaat nooit lukken" en toch is het een succes geworden. Met visie in de ene hand en enthousiasme en geloof in de andere hand kan men ver komen. Belangrijk is wel om er steeds op toe te zien of het werken in kleine groepjes haalbaar is. Er zijn dan meer mensen nodig. Bij de talentenronden had de school hulp van ouders. Maar deze hulp is kwetsbaar. Een ouder kan immers ook zo weer afzeggen. Hij heeft geen verplichtingen. Ook moet men er steeds op toezien dat de werkdruk niet te hoog wordt door het vele werk die de talentenronden en alles eromheen geven.

7 Aanbevelingen

De aanbevelingen die worden gegeven zijn:

- Organiseer het volgende schooljaar opnieuw talentenronden voor alle groepen. De kinderen mogen kiezen welke workshop ze willen volgen, maar de volgende ronde moeten ze een andere workshop kiezen. Zodoende krijgen ze meer workshops aangeboden en dus een rijkere leeromgeving en meer prikkels.
- Vraag hierbij ouders om mee te werken. Dit bevordert de ouderbetrokkenheid. Ouders of grootouders kunnen workshops geven en kleine groepjes begeleiden. Zorg dat er wel voldoende toezicht is door een leerkracht om zonodig bij te sturen.
- Het talentgericht onderwijs kan zeker ook naar de onderbouw worden uitgebreid. De groepjes moeten dan wel kleiner zijn, want de kleuters hebben meer sturing en begeleiding nodig dan kinderen uit de bovenbouw. Eventueel kunnen leerlingen van groep 8 de kleuters assisteren. Groep 4 kan aansluiten bij groep 5 en 6, maar groep 1,2 en 3 moeten aparte groepjes hebben in verband met hun leeftijd en ontwikkelingsfase.
- Koppel persoonlijke leerdoelen aan de talentworkshops en laat de kinderen hieraan werken gedurende de week. De begeleiders van de workshops bepalen samen met het kind het persoonlijke leerdoel. De persoonlijke leerdoelen moeten op de weektaak van de kinderen gezet worden. Bij de volgende workshop kan het kind aan de betreffende begeleider laten zien hoe hij aan zijn persoonlijke leerdoelen heeft gewerkt. Laat de kinderen iets minder werk doen van hun weektaak, zodat er meer ruimte komt voor het persoonlijk leerdoel.
- Introduceer bij begeleiders en kinderen het werken met portfolio's. Dit is een mooie manier om talentontwikkeling zichtbaar te maken.

De stip op de horizon is werken aan leerdoelen en leerlijnen vanuit de verschillende talenten van kinderen, maar onderweg is er ook veel moois te zien!

Literatuur

Aerden, I. (2010, 1 december). Talenten kiemen in de kleuterklas. *Egoscoop*, 2010(2), 5–8.

Barab, S.A., & Plucker, J.A. (2002). Smart People or Smart Contexts? Cognition, ability and talent development in an age of situated approaches to knowing and learning. *Educational Psychologist*, 37(3), 165-182.

Brede talentontwikkeling/Talentstimuleren.nl. (2014). Retrieved May 14, 2019, van <https://talentstimuleren.nl/thema/talentontwikkeling/brede-talentontwikkeling>

Nederlands Bijbelgenootschap.(2008). *Bijbel*. Heerenveen: Uitgeverij Jongbloed.

- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of Human Development*. Cambridge: Harvard University Press.
- Bruner, J. (1968). *Toward a theory of instruction*. Cambridge/London: The Belknap Press.
- Dewey, J. (1999). *Ervaring en opvoeding*. Vertaald en ingeleid door G. Biestra & S. Miedema. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Echols, E.E., (2007). Learning's role in talent management. Retrieved on 14 April 2019, via: <http://www.clomedia.com/features/2007/October/1947/index.php>
- Glen, C. (2007). Fostering talent opportunity: getting past first-base. *Strategic Direction*, 23(10), 3-5.
- Gorissen, P. (2016, 2 februari). ICT & Onderwijsblog. Geraadpleegd op 30 april 2019, van <https://ictoblog.nl/2016/02/02/kennisnet-en-slo-publiceren-nieuwe-21e-eeuwse-vaardigheden>
- Houkema, D. & Kaput, A. (2011). *Talent in ontwikkeling*. Opgehaald van URL <https://talentstimuleren.nl/thema/talentontwikkeling/32-talent-in-ontwikkeling>
- Kroon, T., & Levering, B. (2007). *Grote pedagogen in klein bestek*. Amsterdam: SWP.
- Malaguzzi, L. (2016). *Loris Malaguzzi and the schools of Reggio Emilia*. London/NewYork: Routledge.
- Piaget, J. & Inhelder, B. (1978). *De psychologie van het kind*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Ryan, R., & Deci, E. (2018). *Self-Determination Theory*. New York: Guilford Publications.
- Simonton, D.K. (2001). Talent development as a multidimensional, multiplicative, and dynamic process. *American Psychological Society*, 10(2), 39-43.
- Singer, E., & Wong, S. (2017, 1 januari). Pedagogische visie van Malaguzzi. *Het Jonge Kind*, 2017(1), 28-31.
- Skinner, B. F., & Van Hoorn, W. (1984). *Over gedrag*. Amsterdam: Boom.
- SLO. (2014). *Kerdoelenboekje*. Gedownload op 20 april 2019 van, <http://www.slo.nl/primair/kerndoelen/Kerdoelenboekje.pdf/>
- Stevens, L., (red.) (2004). *Zin in school*. Amersfoort: CPS.
- Talent. (z.d.) In *Van Dale Online*. Geraadpleegd op 30 april 2019, van <https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/talent#.XObxZYgzZPY>
- Timmermans, A. (2018). *Van papier naar digitaal portfolio*. Opgehaald van URL <https://talentstimuleren.nl/thema/talentontwikkeling/hulpmiddel/4478-van-papier-naar-digitaal-portfolio>
- Thornton, L., & Brunton, P. (2014). *Bringing the Reggio Approach to your Early Years Practice*. Londen/NewYork: Routledge.
- Verhoeven, N. (2018). *wat is onderzoek?*. Amsterdam: Boom.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in society. The development of higher psychological processes*. Cambridge/London: Harvard University Press.

VERHALEN SCHRIJVEN

Schrijf een spannend verhaal!
Hoe zit een verhaal eigenlijk in elkaar? En hoe schrijf je zelf een spannend verhaal?
Elke les krijg je een opdracht en werk je stap voor stap aan een verhaal. Zo schrijf je in totaal drie verschillende verhalen.
Je schrijft in een schrift. En we letten niet op spelfouten. Als je wilt kun je na afloop het verhaal netjes uitwerken of overtypen.

KARATE

Bij karate denken veel kinderen aan de film Karate Kid: hard trainen, mooie trappen maken en uiteindelijk de wedstrijd winnen. Ik wil jullie leren dat karate veel meer is dan dat. Het heeft alles te maken met zelfvertrouwen, innerlijke kracht, samenwerken, een sterke houding aannemen, angst overwinnen.
We gaan in 3 workshops lekker veel bewegen, natuurlijk een paar mooie trappen leren maar vooral veel plezier maken! Iedereen kan meedoen!
Vorg dat je een joggingbroek aan hebt en een los zittend t-shirt of trui.

O ja, juf Martine heeft de zwarte band en heeft meer dan 10 jaar karate gedaan!

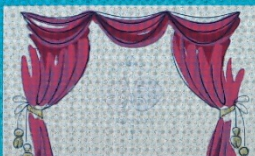
TECHNIEK

Heb je altijd al willen ontdekken en bezig willen zijn met techniek? Dat kan tijdens de talentenronde van Meander! De eerste les gaan we met spulletjes die meester Dimitri in de keuken heeft liggen een voertuig maken die kan bewegen op wind. In de tweede les gaan we kijken naar een reactiebaan. Hier gaan we kijken hoe we objecten kunnen laten bewegen, een soort knikkerbaan/dominobaan. En in de laatste les gaan we aan de slag met een zelfgemaakte bellenblaas fles. We gaan kijken hoe we zonder een machine heel veel bellen kunnen maken. Heb je zin in technieklessen en wil je dingen ontdekken? Dan zijn deze technieklessen van de talentenronde wat voor jou!

ACTEREN

Vind jij het leuk om in de huid van een ander te kruipen, verhalen te vertellen waar mensen uren naar zouden kunnen luisteren of geef je graag een dramatisch tintje aan de dagelijkse dingen. Dan is deze workshop wat voor jou! Tijdens de lessen mag je jezelf zijn, maar ook een beetje een ander. We leggen allerlei gevoelens op tafel, ontdekken onze uitbeeldtalenten en vertellen verhalen waar alleen een kampvuur met marshmallows aan zal ontbreken.
Hopelijk tot 23 januari!

MEANDER GOT TALENT!

KOKEN EN BAKKEN

Kan jij een recept volgen? Maar ook er van afwijken als dat nodig is? Wil je weten hoe een goed diner in elkaar zit en welke kooktechnieken er zijn? Vind je het leuk om te proeven en te kijken welke smaken bij elkaar passen? Dan is Koken en bakken iets voor jou!
We gaan geen boerenkool maken of patat met appelmoes, of cupcakes, maar echte gerechten waar je thuis de show mee kan stelen. Het maakt niet uit of je al wel eens kookt of dat het je leuk lijkt om te ontdekken of het iets voor je is. Je krijgt een beschrijving van het gerecht dat we gaan maken. We verdelen de taken of werken samen. En als het mislukt? Geef niks, daar leren we van hoe we het een volgende keer beter kunnen doen. En als het wel lukt? Dan kunnen we ons eigen gerecht lekker opsikkelen! Eet smakelijk!

TEKENEN EN SCHILDEREN

We gaan 3 lessen lang aan de slag met het maken van ons eigen kunstwerk.
We gaan kijken naar een werk van Marc Chagall: the blue fiddler. Dit is onze inspiratiebron voor de komende lessen.
We gaan lekker aan de slag met schilderen op heuse doeken. Alles mag en niets is te gek als het op kunst aankomt.
Dus neem een flinke dosis creativiteit mee en kom lekker kunst maken!
En je hoeft nog niets te kunnen, alles kun je leren!

HANDWERKEN

In de handwerkes ga je vooral creatief aan de slag. Je gaat leren hoe je met een punniklosje verschillende soorten armbandjes en halskettingen kunt maken. Je kunt er ook voor kiezen om met een breier een lekkere warme muts te maken.

PROGRAMMEREN

Hoe denkt en leert een computer?
Kan ik een computer iets leren?
En jij nieuwsgierig naar het antwoord op deze vragen en wilt programmeren je leuk?
Heef je dan op voor de workshop programmeren.
In de eerste les gaan we leren denken als een computer. Dit doen we met Angry Birds.
In de tweede en derde les gaan we aan de slag met micro:bits. Tot slot laten we elkaar zien wat we gemaakt hebben.

BOETSEREN

Hou jij van boetseren?
Dan is dit je kans!
In deze 3 workshops leer je technieken om een eigen prachtig kunstwerk te maken.
Je kunstwerk wordt gebakken in een echte pottenbakkersoven, zodat je kunstwerk blijvend is en je er van kan blijven genieten.

SCHAKEN

Schaken is een vet cool spel!
Als je het kan, speel je de rest van je leven wel eens een spelletje en altijd met iemand anders. Er bestaan ook schaakclubs in de buurt, voor als je het zo leuk vindt dat je elke week wedstrijden wilt spelen.
Met deze mini cursus, gaan we de begin regels uitleggen en meteen met elkaar schaken. De mooiste zetten laten we zien op het scherm in de klas. Doe mee en leer schaken!

Workshop boetseren.

Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 boetseren een kop die een emotie uitdrukt. Doel van de les: aan het einde van de les hebben de kinderen kennis gemaakt met boetseerklei en het gereedschap. Ook hebben ze aan het einde van de les een kop gemaakt die een emotie naar eigen keuze uitdrukt.

Er wordt in deze les gewerkt aan kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens mee uit te drukken en om er mee te communiceren. De leerlijn waar aan we werken is: werken met plastisch materiaal.

- De kinderen kunnen textuur aanbrengen in klei.
- De kinderen kunnen met klei de karakteristieke houding van mensen en dieren aangeven door buiging van romp en ledematen.

Lesverloop: Ik laat de kinderen de chamotteklei zien en het gereedschap om mee te boetseren. Ik leg uit wat je met welk gereedschap kunt doen. De kinderen krijgen een onderplaat. Daarop gaan ze boetseren. Eerst laat ik ze kennismaken met de klei. Ik laat ze zelf ontdekken hoe je de klei kunt bewerken. Dan vertel ik de opdracht: we gaan een kop maken die een emotie naar eigen keuze uitdrukt. Je let hierbij op de houding van het hoofd. Ik laat een paar voorbeelden zien en dan gaan ze aan de slag. Ik loop rond en geef tips en help zonodig. De kop wordt aan de onderkant een beetje uitgehold. De reden hiervoor is dat hij anders niet goed droogt in de oven. Aan het einde van de les ruimen we alles op. De kunstwerken gaan met onderplaat en al in een plastic tas. De klei mag namelijk nog niet drogen. Pas als het kunstwerk helemaal af is, laten we het langzaam drogen. Als het kunstwerk helemaal droog is, wordt hij gebakken in de oven.

Workshop handwerken.

Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 breien een muts of punniken een armband met kralen.

In deze lessen werken de kinderen aan kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens mee uit te drukken en om ermee te communiceren. De leerlijn is werken met textiel.

Les 1,2 en 3: De kinderen mogen kiezen tussen breien en punniken. Met breien werken ze met een ring waarop ze een muts breien. Met punniken maken ze een armbandje met kralen. Ze krijgen eerst een instructiefilmpje te zien op YouTube.

<https://youtu.be/wOhH3LMs4OU>

<https://youtu.be/Zr6nyqgWW0s>

Daarna gaan ze onder begeleiding aan de slag. Ze mogen er drie lessen over doen.

Workshop Teken en Schilderen.

Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 maken een schilderij.

In deze lessen werken de kinderen aan kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. De leerlijn is tekenen en schilderen.

Les 1: De kinderen krijgen papier en potloden en maken een schets. Ze zijn vrij in hun ontwerp. Er moet een vliegend voorwerp in voorkomen.

Les 2: De kinderen krijgen een schilderdoek en maken de achtergrond met kleuren naar eigen ontwerp.

Les 3: De kinderen krijgen hun doek waar de achtergrond al ingekleurd is. Ze gaan nu de voorwerpen in het schilderij schilderen.

Na de derde les worden de schilderijen tentoongesteld.

Workshop Karate.

Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 krijgen les in verschillende technieken van de sport karate. Er wordt gewerkt aan kerndoel 57: De leerlingen leren op een verantwoorde manier deelnemen aan de omringende bewegingscultuur en leren de hoofdbeginselen van de belangrijkste bewegings- en spelvormen ervaren en uitvoeren.

Er wordt ook gewerkt aan kerndoel 58: De leerlingen leren samen met anderen op een respectvolle manier aan bewegingsactiviteiten deelnemen, afspraken maken over het reguleren daarvan, de eigen bewegingsmogelijkheden inschatten en daarmee bij activiteiten rekening te houden.
 Leerlijn regelingen: Handelen volgens afgesproken regels, afspraken maken over team en groepsindeling, verdelen en wisselen van taken en functies, hulpverlenen bij een activiteit.
 Leerlijn reflecteren: Reflecteren over eigen bewegingshandelen en reflecteren over de activiteit, inschatting maken van eigen bewegingsmogelijkheden.

Fysieke doelen: Werking van gewrichten: hoe kun je verstandig bewegen, niet alleen bij karate maar ook bij andere sporten? Hoe draaien gewrichten en wat is de functie van pezen en spieren?
 Evenwicht trainen: in welke houding sta je in balans, stevig? Hoe zorg je ervoor dat je niet omvalt? Hoe voelt dat? Handen en voeten als wapens: als je geen wapens hebt, wat kun je dan doen? Uitleg en oefenen van verschillende karatetechnieken met handen en voeten. Contact: karate doe je samen. Hoe voelt dat? Vertrouw je de ander? Ben je bang? Hoe voelt fysiek contact?
 Mentale doelen: Houding: oefenen met verschillende houdingen en bespreken wat dat met omstanders maar ook met jezelf doet. Uitstraling: hoe kijk jij de wereld in? Bespreken wat dat met omstanders maar ook met jezelf doet. Maar ook: wat zegt de blik van een ander? Uitdelen en incasseren: in het karate is discipline erg belangrijk. Je traint een contactsport, die pijn en blessures kan veroorzaken. Hoe ga je om met discipline? Durf je een techniek te maken naar je partner? Hoe voelt dat? Soms raakt je partner jou te hard en moet je pijn incasseren. Wat gebeurt er dan met jou? Hoe geef je je grenzen aan? Kun je je pijngrens verleggen?

Workshop Acteren. Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 krijgen les acteerles.

Les 1: We werken deze les aan kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging, te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. De leerlijn is: Betekenisvolle onderwerpen en thema's.

Opwarmer: Groepsverhaal

Les: Wie/waar ben ik? In een doosje zitten kaartjes met bekende plaatsen of personen. Om de beurt pakken ze een kaartje en beelden de locatie of persoon uit zonder woorden. De andere kinderen proberen te raden wie of waar hij/zij is. Als het te lang duurt mogen er gesloten vragen worden gesteld. We proberen de doos zo snel mogelijk leeg te maken.

Afsluiter: Emoties versterken. De leerlingen staan in een kring. Een kind start met het (klein) uitbeelden van een emotie. Deze emotie wordt steeds groter en sterker.

Voorbereiding toneelstuk: De kinderen krijgen tijd om een kort toneelstukje voor te bereiden. Deze wordt in de laatste les uitgevoerd.

Les 2: We werken deze les aan kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging, te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

De leerlijn is: Betekenisvolle onderwerpen en thema's.

Opwarmer: Vraag op vraag

De kinderen worden verdeeld in twee teams, De twee teams gaan in rijen tegenover elkaar staan. Uit elke groep komt een kind naar voren. Dit tweetal gaat een dialoog voeren in vragen. De eerste begint met een vraag en de ander reageert daar direct op met een tegenvraag. Degene die als eerste geen

vraag meer weet of een niet vragende zin zegt, is af. Dit kind wordt vervangen door een andere speler uit het team, net zolang totdat er 'n team gewonnen heeft.

Iets zien (fysiek)

Vijf kinderen staan op een rij voor de groep. De docent zet een romantisch muziekje aan en begint een fantasieverhaal te vertellen dat zich voor hun ogen afspeelt. Bijvoorbeeld: "Je bent net aangekomen op de kade. Je bent zenuwachtig, maar ook blij, omdat je dadelijk de liefde van je leven zal ontmoeten..." De kinderen verbeelden dit met hun hele lichaam. Er mag niet bij gesproken worden. De docent geeft duidelijke handelingen (zwaaien) of emoties aan. Als de droomman dichterbij komt, neemt het verhaal een andere wending. De droomman blijkt bijvoorbeeld heel lelijk te zijn of ontzettend te stinken. De kinderen schakelen van emotie.

Les: Televisieopdrachten

De docent heeft spelkaartjes gemaakt met daarop verschillende televisieopdrachten (print uit). Elk groepje kiest een opdracht uit en gaat er een korte scène mee voorbereiden.

Afsluiter: Voorbereiden toneelstuk

De kinderen gaan verder in hun voorbereiding van het toneelstuk.

Les 3: We werken deze les aan kerndoel 54: De leerlingen eren beelden, muziek, taal, spel en beweging, te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

De leerlijn is: Betekenisvolle onderwerpen en thema's.

Opwarmer: Eerste zin, laatste zin

De vier personen worden in tweetallen verdeeld, die elk een afzonderlijke locatie en relatie krijgen. De tweetallen spelen om de beurt een stukje uit hun scène, die ze beginnen met de laatste zin van het vorige tweetal. Gewisseld van spel wordt als de bel gaat. De houding moet bevroren als de bel gaat, zodat als het tweetal weer aan de beurt is vanuit die houding verder gespeeld kan worden.

Voorwerpenronde

De meegebrachte voorwerpen liggen op de grond. Iedereen mag om de beurt naar voren komen en van één van de voorwerpen uitbeelden wat het écht is (dus er een andere functie aan toekennen).

Les: Ga van mijn bank!

Een leerling zit op de bank. Een andere leerling probeert haar van de bank af te krijgen door hem of haar uit te dagen. Wanneer de leerling op staat van de bank kan de ander gaan zitten. Steeds "springt" er iemand in.

Afsluiter: Televisieopdrachten

Toneelstukken opvoeren.

Workshop Schaken. Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 krijgen les in schaken en spelen een partijtje onder leiding van een schaakdeskundige.

In de workshop schaken werken we aan het kerndoel: 21-eeuwse vaardigheden. De leerlijn is: kritisch denken, creatief denken, zelfkennis en probleemoplossing.

Les 1: Tijdens de eerste les maken de kinderen kennis met het schaakbord en de schaakstukken. De spelregels en de eigenschappen van de schaakstukken worden uitgelegd aan de hand van een instructiefilmpje. <https://youtu.be/Mk4bhGCCmJl>. Daarna mogen de kinderen zelf aan de slag.

Les 2: Tijdens de tweede les krijgen de kinderen meer instructie aan de hand van een stukje van het instructiefilmpje <https://youtu.be/GtKJnEEehYk>. Daarna gaan de kinderen tegen elkaar schaken.

Les 3: Tijdens de derde les krijgen de kinderen meer tips over bepaalde zetten aan de hand van het instructiefilmpje. <https://youtu.be/C-pktllaJlg>. Daarna mogen de kinderen het zelf gaan proberen met elkaar.

Workshop Koken en Bakken. Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 krijgen les in koken en bakken. De kinderen maken hier gebakken brie met zelfgemaakte saus.

Doel van de les: aan het eind van de les hebben de kinderen kennis gemaakt met verschillende kooktechnieken.

- De opbouw van een diner
- Proeven: welke smaak fruit past het best bij brie
- Kooktechniek en materiaal
- Gerecht maken
- Gerecht opeten

Recept: Gebakken brie met saus

Voorgerecht

6 personen

Ingrediënten:

Brie

olie

Diepvriesfruit

Ei

Bloem

Paneermeel

Suiker

Geraspte kaas

Materialen:

Groot mes

3 bakjes

Bord

Zeef

Pan

Koekenpan

Pannenkoekschep

spuitzak

Kaaskoekjes:

Zet het kookplaatje aan en laat de pan warm worden. Leg het koekvormpje in de pan en leg daar geraspte kaas in. Laat de kaas smelten. Haal het vormpje weg en schep het kaaskoekje met de pannenkoekschep op een bord. Laat afkoelen, zodat het hard wordt.

Saus:

Doe het fruit in een pannetje en voeg wat suiker toe. Zet het kookplaatje aan en breng het fruit aan de kook. Kook het totdat het fruit stuk gaat. Zet de zeef op een grote kom. Haal de pan van het plaatje en doe het fruit in de zeef. Draai de zeef, zodat het fruit fijn gemalen wordt.

Gebakken brie:

Snijd lange plakken van de brie, van ongeveer 3 mm dik

Sla 2 eieren kapot en doe in een bakje

Klop het ei los met een vork

Doe wat meel in een ander bakje

Doe wat paneermeel in het laatste bakje

Leg een plak brie in het meel en draai het rond, zodat overal meel zit

Doe de brie dan in het bakje met ei en zorg dat overal ei zit

Doe de brie dan in het bakje met paneermeel en zorg dat overal paneermeel zit

Zet de koekenpan op het kookplaatje en zet het kookplaatje aan. Doe olie in de pan en wacht tot het heet wordt. Leg dan de brie in de pan en bak het aan beide kanten licht bruin

Bord opmaken:

Leg 2 stukken brie op elk bordje. Giet de saus in een spuitzak. Knip een heel klein puntje van de spuitzak af en versier het bordje met de saus door de saus uit de spuitzak te laten lopen. Leg op elk bord een kaaskoekje. Eet smakelijk!

Workshop Techniek. Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 krijgen de opdracht om een reactiebaan te maken. Ze mogen allerlei soorten beschikbaar materiaal hiervoor gebruiken.

Doel van de les: Aan het eind van de les weten de kinderen wat een reactie is en hebben de kinderen een reactiebaan ontworpen.

Opdracht

Ontwerp een reactiebaan. Zet hiervoor op papier:

- Wat voor materialen ga je gebruiken?
- Hoe gaat het eruit zien? (maak een schets)
- Wat wil je dat het gaat doen? Wat moet het voortbewegen?
- Ga het bouwen en uitproberen.

De opdracht is dus eerst ontwerpen op papier, kom je ontwerp laten zien en ga materialen verzamelen om het te bouwen.

Workshop Programmeren. Een groepje van 6 kinderen uit groep 5/6, 6/7 en 8 krijgen programmeer les. In deze lessen weken we aan het kerndoel: 21-eeuwse vaardigheden. De leerlijn is: programmeren.

Les 1: De website die we gebruiken is www.code.org.nl In de eerste les werken de kinderen met Angrybirds. Ze leren om stapjes te zetten en vooruit te denken.

Les 2: In de tweede les werken de kinderen met Minecraft. Ze leren meerdere stappen tegelijk te maken en een serie stapjes te herhalen.

Les 3: In de derde les werken de kinderen weer met Minecraft. Ze mogen nu een spel ontwerpen.

weektaak groep 6		week: 19 (6 – 10 mei 2019)		«Voornaam»				
rekenen		spelling		taal		extra		
blok 3 - week 1 - les 1		blok 7 - week 1 - les 1		blok 7 - week 1 - les 1		redactiesommen blz. 7		Rekentijl van cade maken.
p	☐ som 2, + en	p	☐ filtsles 1	p	opgave 1 t/m 5	p		
g	☐ som 2, + en	g	☐ filtsles 1 +	g	instructie: maandagochtend	g	m vloeiend en vlot	VA 2/3 1 kee 2 kee
instructie: maandagochtend		instructie: maandagochtend						
blok 3 - week 1 - les 2		blok 7 - week 1 - les 2		blok 7 - week 1 - les 2				
p	☐ som 2, + en	p	☐ opgave 1 t/m 4 + filtsles 2	p	☐ opgave 1, 2 en 4	p		
g	☐ som 2, + en	g	☐ opgave 5 t/m 8 +	g	☐ opgave 2, 3 en 4 + +	g	automatiseren > als je werk af is	+ 10 c 20 Bij instru
instructie: dinsdagochtend		instructie: dinsdagochtend		instructie: dinsdagochtend				
blok 3 - week 1 - les 3		werken aan eigen leerdoelen		werken aan eigen leerdoelen		woordenschat > als je werk af is		
p	☐ som 1, 2, + en			p		p		nieuwsb onderwe
g	☐ som 1, 2, + en			g		g	tafels > als je werk af is	volgende zijn.
instructie: woensdagochtend								
werken aan eigen leerdoelen		blok 7 - week 1 - les 3		blok 7 - week 1 - les 4				
p		p	werkwoorddictee 3	p	☐ opgave 1, 2 en 4	p		
g		g	filtsles 3	g	☐ opgave 2, 3 en 4 + +	g		
		instructie: donderdagochtend		instructie: donderdagochtend				
blok 3 - week 1 - les 4		blok 7 - week 1 - les 4		blok 7 - week 1 - les 5				
p	☐ som 2, + en	p	☐ opgave 1 t/m 4 + filtsles 4	p	opgave 1 t/m 5	p		
g	☐ som 2, + en	g	☐ opgave 5 t/m 8 +	g	instructie: vrijdagochtend	g		
instructie: vrijdagochtend		instructie: vrijdagochtend						
kwink van de week		kwink van de week		kwink van de week				
Luister naar je geweten!								

Figuur 7: Weektaak leerlingen. Er is ruimte op de weektaak voor een persoonlijke taak en een ik-doel.

Naam: -----

Groep: -----

Leerjaar: -----

Aan welke workshop heb je meegedaan tijdens de eerste ronde?

Welke dingen heb je geleerd?

Aan welke workshop heb je meegedaan tijdens de tweede ronde?

Welke dingen heb je geleerd?

Zou je verder willen werken aan je gekozen talentworkshop gedurende de week als persoonlijk leerdoel?

Als het resultaat op je rapport zou komen, in welke vorm zou je dat dan willen?

☐ Een beoordeling met cijfers

☐ Een beoordeling met woorden

☐ Een portfolio waarin je je resultaten laat zien

Hartelijk bedankt voor het invullen van deze enquête.

Christine Vreugdenhil

Overzicht enquête kinderen

Vraag: wat heb je geleerd tijdens de workshops van de talentenronden?

Handwerken:

Ik heb geleerd hoe ik een muts kan maken

Ik heb geleerd hoe je moet punniken

Ik heb een hele muts gemaakt

Hoe je een muts moet afwerken en hoe je de rand van een muts moet maken

Hoe je een muts maakt

Ik heb geleerd hoe je een armband van stof maakt

Ik heb geleerd dat je een armband kan maken met een breivork

Boetseren:

Ik heb geleerd iets met klei te maken zoals een gezicht

Ik heb geleerd hoe ik een hoofd kan kleien

Ik heb geleerd hoe je goed kan boetseren

Ik heb geleerd om creatief te zijn met klei

Ik heb geleerd hoe ik een hoofd maak en kleien

Het gladstrijken van klei en van een hoofd

Hoe je lippen maakt van klei en hoe je dingen aan elkaar plakt en hoe je een mandje maakt

Ik heb geleerd hoe je een bakje met ringen moet maken

Hoe je moet vormen

Ik heb geleerd hoe je goed moet boetseren

Boetseren

Hoe ik een hoofd maak en hoe ik een mandje maak

Hoe je dingen aan elkaar moet plakken

Hoe je een kop moet maken en hoe je een bakje van ringen moet maken en hoe je dingen aan elkaar kan plakken

Hoe je klei goed kan maken

Programmeren:

Ik heb geleerd om een spelletje te maken

Ik heb geleerd hoe ik kan programmeren

Ik heb geleerd om een game te maken

Ik heb geleerd om te programmeren en dan moeilijker programmeren

Ik heb geleerd hoe je met een computer werkt

Games maken

Ik heb geleerd hoe je moet programmeren

Ik heb geleerd hoe je spelletjes moet zoeken

Ik heb heel veel geleerd

Dat computers dom zijn

Hoe je de plaatsen moet zetten

Schaken:

Ik heb geleerd hoe je moet schaken

Ik heb leren schaken

Ik heb geleerd wat de stappen zijn en hoe je iemand schaakmat kan zetten

Trucjes om te schaken en regels

Ik heb geleerd dat je eerst moet kijken voordat je een zet doet

Ik heb geleerd wat schaken is

Ik heb geleerd welke pion wat kan doen

Ik heb geleerd hoe je makkelijk iemand schaakmat kan zetten

Hoe je schaken sim kan spelen en trucjes

Karate:

Ik heb geleerd dat je nooit mag vechten

Ik heb geleerd hoe ik kan schoppen

Ik heb geleerd hoe je je kan verdedigen

Soorten trappen en verdedigen

Ik heb geleerd hoe je moet ontwijken

Ik heb geleerd dat karate heel leuk is

Een moeilijke slag

Een paar schoppen en verdediging

Verdedigen en vechten

Eigenlijk niets, want ik zit zelf op karate

Karatetrappen, en stoten en ontwijken

Hoe je karate moet doen

Trappen, slaan en verdedigen

Dat het heel leuk is

Hoe je een trap geeft

Hoe je het beste kicks kan geven

Tekenen en schilderen:

Ik heb geleerd hoe ik moet tekenen

Ik heb geleerd dat ik niet moet schetsen, maar schilderen

Ik heb geleerd hoe ik netjes kan tekenen

Ik heb beter met kwasten leren schilderen

Ik heb geleerd om mooi te schilderen

Ik heb geleerd wat je moet doen om een goed schilderij te maken

Het leren van schilderen en het mixen van kleuren

Ik heb geleerd hoe ik creatief kan schilderen

Ik heb geleerd dat je niet te veel verf moet gebruiken

Fantasie schilderen

Mooi schilderen en trucjes om te kunnen schilderen

De techniek om te schilderen en wat je het best kan doen

Om een mooie achtergrond te maken

Niet echt iets, want ik wist het al

Veel schetsen

Mengen

Techniek:

Ik heb geleerd hoe je met verschillende dingen iets kan maken

Ik heb geleerd om een reactie baan te maken, vervoer op lucht en een bellenblaas maken met een sok.

Ik heb heel veel geleerd

Ik heb een reactiebaan gemaakt

Ik heb geleerd om zeepsop te maken

Ik heb geleerd hoe je een zeepsopmachine moet maken

Werken met helium en water

Ik heb geleerd hoe je een bellenblaas maakt

Ik heb geleerd hoe het werkt

Ik heb geleerd hoe je met verschillende dingen iets kan maken

Met sop gewerkt

Kettingreactie en Zeepsop

Bellen en reactiebaan

Hoe je een goede knikkerbaan kan maken

Het was heel leerzaam, veel leuke trucjes met zeep, water en lucht

Leuke dingen

Acteren:

Ik heb geleerd hoe je goed kan acteren.

Een verhaal vertellen

Improviseren, acteren

Van kleine emoties naar grote emoties werken

Emoties groter maken, uitbeelden, toneelspelen

Uitbeelden

Ik heb geleerd dat acteren heel leuk is.

Ik wist al heel veel

Toneel maken zonder tekst, van kleine emoties naar grote emoties

Verschillende dingen

Emoties, improviseren

Niets

Dat het super leuk is

Hoe je emoties moet versterken

Hoe ik moet acteren net als een actrice met nog veel drama.

Koken en bakken:

Ik heb geleerd hoe ik moet koken

Ik heb geleerd hoe alles moet en hoe alles werkt

Ik heb geleerd hoe ik alles moet afmeten

Ik heb geleerd hoe je verschillende dingen moet maken met de kinderen

Ik heb geleerd om goed te kunnen koken

Ik heb geleerd om te koken, want ik wil later kok worden. Bakken was ook leuk. Ik heb Tiramisu gemaakt

Dat je precies moet wegen

Leren koken, alles afmeten

Om beter te koken

Naam: -----

Contactgegevens: -----

Welke workshop van de talentenronde heeft u gegeven?

Welke leerdoelen kunt u koppelen aan deze talentworkshop?

Is deze talentworkshop geschikt voor de leerlingen om gedurende de week aan persoonlijke leerdoelen te werken? Zo ja, welke?

Welke vorm vindt u hiervoor geschikt?

☐ Zelfstandig werken

☐ Samenwerken met een andere leerling

☐ Begeleid door leerkracht

Hoe zou u de talentontwikkeling van de leerling willen beoordelen?

☐ Een cijfer

☐ Woorden

☐ Portfolio

Hartelijke bedankt voor het invullen van deze enquête.

Christine Vreugdenhil

Leerkracht Daltonschool Meander groep 5/6.

Interview 1 open gecodeerd

Datum: 16 – 04 – 2019

Plaats: Leersum

Geïnterviewde: FI

Leerkracht groep 3/4

Hallo FI, hoe lang werk je al in het onderwijs?

Ik werk nu 5 jaar in het onderwijs.

En hoe lang heb je al ervaring in de onderbouw?

Ik heb eerst 4 jaar bij de kleuters gewerkt en nu heb ik voor het eerste jaar groep 3/4.

Werk je met **thema's** in de groep?

Aan het begin van het jaar zijn we begonnen met Lijn 3 thema. We hebben een overkoepelend thema dat we met de bus gaan. Maar ik merk dat het best wel lastig is om de **thema's** door te zetten, omdat het een **combinatiegroep** is. We gebruiken dit wel voor groep 3 nu en volgend jaar willen we dit doorzetten naar groep 4. We willen dan vanuit **leerlijnen** gaan werken en het met thema's werken ook doorzetten naar groep 1 en 2.

Hoe werkt dat dan, werken vanuit de **leerlijnen**?

Dat moeten we nog uitzoeken, maar we willen gaan werken vanuit de **leerlijnen** en de **kerndoelen van de SLO**. Dus we starten vanuit de **doelen** die behaald moeten worden dat jaar en van daaruit gaan we activiteiten inplannen in de vorm van **thema's**.

O, dat is wel heel mooi.

Hoe maak je de **doelen** en de **leerlijnen** waar aan je werkt zichtbaar?

Door **de doelen** bij elke les te benoemen aan het begin van de les. Daarnaast hebben we ook een **doelenmuur** waar we de doelen aan ophangen. De **doelen** staan ook op de weektaak van de kinderen.

Zie jij **talentgericht onderwijs** ook als een mogelijkheid voor de **onderbouw**?

Zeker. Ik vond het heel jammer dat de **onderbouw** niet meedeed aan de **talentenronden**. Maar ik begrijp wel dat het qua leeftijden te veel uiteen ligt. Maar als we volgend jaar meer met **combinatiegroepen** gaan werken, een groep 1/2//3 en een groep 4/5/6 en een groep 7/8, dan kan groep 4 daar heel goed aan mee doen. Ik zie dat zeker wel zitten.

Eigenlijk ben ik voor dit onderzoek aan het onderzoeken of **talentgericht onderwijs** ook geschikt is voor de **onderbouw**. Denk je dat het ook geschikt is voor **groep 1 en 2**?

Ja, dat denk ik wel, maar ik denk wel dat het meer begeleiding vraagt en dat je met **kleine groepjes** moet werken. Groep 4 kan wel makkelijk aansluiten bij de **bovenbouw**, maar groep 1,2, en 3 niet. Voor die groepen moet je maximaal met **5 kinderen per groepje** gaan werken en dan kan je wel veel

met ze doen. Ik heb wel ervaring op gedaan met **kleuters** om gevulde eieren te maken en appelmoes. Ook heb ik wel met **kleuters** gefiguurzaagd, maar dan heb je wel één op één **begeleiding** nodig. Je kan heel veel met **kleuters** doen, maar je hebt veel meer **begeleiding** nodig.

Dus je moet met **kleinere groepjes** werken, meer **begeleiding** en andere **activiteiten** los van de **bovenbouw**.

Ja.

Oké, dat is dan gelijk een antwoord op de vraag: hoe zou je dat **vormgeven**?

Ja.

Als leerlingen aan hun **talent** hebben gewerkt, hoe zou je dat willen **beoordelen**?

Zou je dat willen **beoordelen** met een **cijfer**, met **woorden** of met een **portfolio**?

Een **portfolio** is dan een werkstuk?

Ja dat is een soort werkstuk waarin ze hun werk presenteren.

Maar die **portfolio** zou je dan toch ook weer moeten **beoordelen**, toch?

Ja in een **portfolio** laten ze zien waar aan je hebt gewerkt.

Maar moet je dat dan als leerkracht ook nog weer **beoordelen**?

Dat hoeft niet speciaal, je kan het op die manier zichtbaar maken, van kijk, dit heb ik geleerd en dit heb ik gemaakt en dit is het resultaat.

Ik denk wel dat een **portfolio** heel goed is, omdat kinderen dan veel bewuster bezig zijn om zichzelf te laten zien. Maar ik denk wel dat ze dan weer met **woorden feedback** moeten krijgen. Wat wij nu met de boekbespreking hebben, is dat we een klein stukje opschrijven met **tips en tips**. Een **cijfer** zou ik niet doen, want ik vind dat **talenten** niet met een **cijfer** te **beoordelen** zijn.

Ja, oké.

Ik vind ook dat je wat nuance kan aanbrengen als je woorden gebruikt. Je kan veel meer...

Het is niet goed of slecht.

Nee.

Oké. Heb je zelf nog ideeën over **talentgericht onderwijs** en hoe dat **vorm te geven**?

Idealiter, zou ik zeggen je werkt aan een **leerdoel** en je kan er vanuit de **verschillende talenten** aan werken. Maar in de praktijk vind ik dat lastig, want ik denk dat dat **heel groot** is en dat het **heel veel vraagt**.

Qua **voorbereiding** en zo.

Ja, maar dat zou het mooiste zijn. Als het in je onderwijs **verweven** zit. Maar ik vind zo'n **talenteronde** al super, dat ik een hele **moie** opstart. Echt heel leuk.

Zou je dan ook zien als **volgende stap** dat als een kind heeft meegedaan aan een **talentworkshop**, dat hij gedurende de week aan een **persoonlijke taak** die gekoppeld is aan die workshop, kan werken?

Ja dat denk ik wel, want dat zie ik ook bij die verrijkingsgroep, dat kinderen daar zelf aan kunnen werken. Dat is dan voor die verrijkingsgroep, maar dan kan je ook zeggen Dat je dat doet voor de **talentenronde**.

En jij denkt dat kinderen dat ook wel kunnen in de **onderbouw**?

Nou, die hebben wel **veel sturing** en **begeleiding** nodig. Degene die in de verrijkingsgroep zitten, daar moet ik wel elke keer tegen zeggen: dat moet je doen. Dus het ligt er wel aan wat en het moet wel heel duidelijk zijn wat ze moeten doen. Maar als je daar als leerkracht bij **betrokken** bent, dat het makkelijker is. Ik denk wel eens bij die verrijkingsgroep, wat moeten ze doen. Ik zie het wel in het logboek maar verder niet. Ik denk wel dat het uitmaakt.

Dank je wel, ik heb hier heel veel aan.

Oké.

Axiaal gecodeerd:

Werken met thema's

Combinatiegroepen nadeel

Werken vanuit leerlijnen

Werken vanuit kerndoelen van de SLO.

Werken vanuit doelen

Talentgericht onderwijs ook in de onderbouw

Uitbreiding naar de onderbouw

Onderbouw werken met kleine groepen

Groep 4 aansluiten bij de boven bouw

Kleuters hebben meer begeleiding nodig

Onderbouw heeft veel sturing en begeleiding nodig

Onderbouw en bovenbouw van elkaar scheiden

Combinatiegroepen voordeel

Beoordelen van talent

Cijfers, woorden, portfolio

Door middel van portfolio beoordelen

Feedback geven op portfolio

Tips en tops geven

Niet met cijfers beoordelen

Vormgeven van talentgericht onderwijs

Werken aan leerdoelen vanuit verschillende talenten

Heel groot en heel veel voorbereiding

Ideaal is talentgericht onderwijs in de lessen verweven

Talentenronde is een mooie opstart hiervan

Volgende stap maken

Persoonlijke taak koppelen aan talentworkshop

Selectief gecodeerd:

De wens is om volgend jaar met thema's te gaan werken vanuit de kerndoelen en de leerlijnen van de SLO.

De groepen zijn combinatiegroepen. Dit kan een nadeel zijn, omdat het veel werk is om de thema's samen te stellen met de doelen en de leerlijnen.

De wens is er om ook in de onderbouw met talentgericht onderwijs te gaan werken. Er moet dan wel met kleine groepjes gewerkt worden, want er is meer begeleiding en sturing nodig in de onderbouw. Het is daarom ook wenselijk om de onderbouw en de bovenbouw van elkaar te scheiden. Groep 4 zou nog wel kunnen aansluiten bij de bovenbouw. Het plan ligt er al om groep 4 te laten aansluiten bij groep 5 en 6. Er zou dan een groep 1/2/3 komen, een groep 4/5/6 en een groep 7/8. Voor de verbinding met groep 5/6 zou het voordelig zijn om groep 4 meer samen te laten werken met groep 5/6. Op die manier leren ze elkaar beter kennen.

Het beoordelen van talent zou het mooiste zijn door middel van een portfolio. Daar moet dan wel feedback op gegeven worden door tips en tops te geven. Het is niet wenselijk om een cijfer te geven, want talent kan je niet beoordelen met een cijfer.

Het ideaal is om talentgericht onderwijs in de lessen verweven te laten zijn. Je werkt dan aan leerdoelen en leerlijnen vanuit de verschillende talenten. Dit is een heel groot doel en vraagt veel voorbereiding. De talentenronde is een mooie opstart hiernaartoe.

Een volgende stap zou kunnen zijn om een persoonlijke taak te koppelen aan een talentworkshop, zodat de leerling er gedurende de week verder aan kan werken. Betrokkenheid van de leerkrachten is hierbij erg belangrijk, zodat de leerkracht die persoonlijke taken kan begeleiden en sturen en er feedback op kan geven.

Interview 2 en open gecodeerd:

Datum: 08-04-2019

Geïnterviewde: An

Leerkracht groep 1/ 2

Hallo An, hoe lang werk je al in het onderwijs?

Ik werk al 40 jaar in het onderwijs, vanaf 1979, tien jaar fulltime en daarna drie dagen per week.

En hoe lang heb je al ervaring in de onderbouw?

Ik heb altijd in de onderbouw gewerkt, groep 1/2. Ik heb de oude opleiding gedaan.

Werk je met thema's in de groep?

Ja.

Kan je daar iets over vertellen?

Wij maken een jaarplanning, dus alle thema's die aan bod komen dat jaar. We werken ongeveer drie weken aan dat thema. Allerlei onderwerpen zoals rekenen, taal en lezen komen aan bod tijdens dat thema. We passen de hoeken aan voor het nieuwe thema. In het begin pasten wij alle hoeken mooi aan. Maar nu laten we dat meer uit de kinderen komen. Dan vragen we wat we nodig hebben in de hoeken. De kinderen mogen zelf dingen meenemen over dat thema voor in de hoeken. Hierdoor zijn de kinderen meer betrokken bij de lessen.

Van een andere collega hoorde ik dat jullie willen gaan werken vanuit leerlijnen net als in groep 3/4, hoe werkt dat dan?

Nu doen we dat ook al in 1/2. We volgen geen methode, wel gebruiken we Methode Schatkist als bronnenboek. We hebben twee weektaken voor de kleuters in de week. Eén voor de ochtend en één voor de middag. De kinderen zijn ingedeeld in drie niveaus, dus de weektaken worden op drie verschillende niveaus gegeven. En zo kom je uit op de leerlijnen. Bijvoorbeeld bij de leerlijn "fijne motoriek" werken kinderen aan verschillende dingen op hun eigen niveau. Ook tijdens de kleine kringmomenten werken de kinderen op drie verschillende niveaus.

Bedenk je dat zelf?

Ja, dat halen we uit de leerlijnen. We zien dat een kind toe is aan het volgende stapje van de leerlijn door het kind te observeren. Soms proberen we ook of een kind een stapje verder al aankan.

Dus jullie werken eigenlijk al vanuit de doelen en leerlijnen?

Ja eigenlijk wel. Wij volgen geen methode, maar wij volgen de ontwikkeling van het kind.

En hoeveel kinderen heb je in de groep?

24, groep 1 en 2 zit door elkaar. Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen van elkaar leren. Ze kunnen zich optrekken aan elkaar en ze kunnen elkaar helpen. Er is geen scheiding in materialen. We laten de kinderen zelf ervaren of een puzzel te moeilijk is of niet.

Hoe maak je de doelen en de leerlijnen zichtbaar?

We hebben een **doelendeur**. Daar zie je waar we mee bezig zijn die week. Het thema, het woord dat we gaan leren, ook de Engelse woorden. **De ouders** zien dit ook en die proberen we hierin ook mee te krijgen. We wijzen de **kinderen** steeds op de **doelendeur**. Kinderen kijken daar ook naar.

Zie jij **talent**gericht onderwijs ook als een mogelijkheid in de onderbouw?

Ja zeker.

Hoe zie jij dat voor je?

Ik denk dat het zeker mogelijk is. Kleuters kiezen zelf al wat ze willen doen op die dag. Dat staat op het planbord. Op dat planbord kunnen we activiteiten zetten van de talentenronde, zodat ze daaruit kunnen kiezen. Soms zie je al een **talent** bij kinderen, bijvoorbeeld tekenen of timmeren. Je zou die kinderen iets meer kunnen aanreiken om **hun talent te laten ontwikkelen**.

Je zou dat dan toch in de vorm van een workshop kunnen gieten?

Ja, of dat een ouder vraagt die er iets meer van weet. Maar je kan niet elke dag een ouder vragen om te helpen.

In de bovenbouw is het idee om één keer in de week een workshop aan te bieden. De begeleider stelt samen met de leerling een leerdoel samen. In de loop van de week werkt de leerling aan zijn leerdoel. Bijvoorbeeld bij de workshop koken en bakken bedenkt het kind een recept voor een gerecht dat hij kan maken bij de volgende workshop.

Ik denk dat zoiets ook heel goed zou kunnen in de **onderbouw**.

De leerkracht van groep 3/4 zei dat het zeker wel zou kunnen, maar dat het wel **kleinere groepjes** moeten zijn. Wat vind jij?

Ik denk **zes kinderen in een groepje** is het maximum. Het ligt er aan welke activiteit, maar **zes** kinderen werkt wel goed. Vroeger hebben we ook activiteiten gedaan met de kinderen. Groep 1 t/m 4 zaten toen bij elkaar. Wat me toen opviel was dat de kleintjes alleen maar keken en de grote kinderen de activiteit deden.

Het is ook wel een groot verschil. Floor zei ook dat **groep 4 beter kan aansluiten bij groep 5 en 1,2, en 3 samen**.

Ja dat vind ik ook beter.

En dan ook **leerdoelen er aan koppelen**?

Ja zeker.

Als je dit gaat implementeren in het weekrooster, moet er ook **beoordeeld** worden. Als je kan kiezen tussen een cijfer, woorden of een portfolio, wat zou jij dan kiezen?

Een **portfolio**. Want ik zie het meer als een ontwikkeling, een groei. In een **portfolio** kan je veel meer in kwijt. Het gaat niet alleen om het resultaat, maar ook om het **proces**. En het gaat over het **plezier** en over het gevoel van ik kan dat, de **autonomie** van het kind. Ook al is het helemaal niet zo mooi, als het kind er **trots** op is, is het goed.

Ja en als het op het rapport komt, dan heeft het kind echt iets om **trots** op te zijn.

Ja en als je er foto's van maakt en er iets bijschrijft, dan is dat heel leuk.

Heb je zelf nog ideeën over talentgericht onderwijs?

Ouderhulp of opa en oma hulp heb je wel nodig. Ik vind het jammer dat een aantal vaardigheden aan het verdwijnen zijn. Misschien kunnen we wel een **bejaardentehuis** aanschrijven met de vraag of er mensen zijn die hun hobby willen aanleren aan de kinderen. En dat je dan een avond organiseert waar je uitleg geeft over de plannen. Ouderen kunnen dingen vaak heel goed en hebben meer tijd. Al is het maar een knoop aannaaien of een fietsband plakken. Soms moet je mensen ook persoonlijk vragen.

Wat een goed idee. Ik denk dat het heel waardevol is.

Ook in deze wijk wonen best wel veel mensen die al een beetje op leeftijd zijn en tijd hebben. De **groepjes** moeten niet te groot zijn, zodat ze geen politieagent hoeven te spelen, anders haken mensen af.

Wat is de reden dat de activiteiten niet door konden gaan toen jullie dat deden een tijd geleden?

De reden was dat we geen ouders konden krijgen. De **grootste** reden dat we geen ouders meer kregen, was dat **de groepen te groot** werden. De groepen werden soms wel 10 kinderen. Er waren dan soms twee groepen in één lokaal bezig en er was **geen leerkracht** bij. De ouders moesten dan politieagent spelen. Kinderen mochten de activiteiten niet kiezen, zodat er ook kinderen meededen aan activiteiten die **niet gemotiveerd** waren en gingen klieren. We vonden dat de kinderen aan alle activiteiten moesten proeven.

Dat is een goede waarschuwing om mee te geven.

Het zou fijn zijn als er een leerkracht is die geen groep heeft, zodat hij rond kan lopen en eventueel een **kind** met storend gedrag even kan bijsturen. Ook kan je opletten dat je **sommige kinderen niet bij elkaar zet in één groepje**. Zodat je problemen voor kan zijn. Ook is het belangrijk dat je mensen **waardering** geeft.

Dank je wel voor dit interview.

Axiaal gecodeerd:

Werken met thema's.

Meer betrokkenheid van leerlingen door zelf bedenken van materialen in de hoeken.

Werken vanuit leerlijnen.

Differentiatie in drie niveaus.

Aansluiten bij de volgende stap in de ontwikkeling.

Werken vanuit doelen en leerlijnen en de ontwikkeling volgen van het kind.

Zichtbaar maken van doelen.

Kinderen en ouders wijzen op de doelendeur.

Talentgericht onderwijs in de onderbouw.

Verder laten ontwikkelen van de aanwezige talenten.

In de boven bouw werken met leerdoelen gekoppeld aan de workshops.

Dit zou voor de onderbouw ook geschikt zijn.

Werken met kleine groepjes.

Zes kinderen per groepje.

Groep 4 aansluiten bij groep 5 en 6

Groep 3 aansluiten bij groep 1 en 2

Leerdoelen koppelen aan workshops in de onderbouw.

Beoordelen van resultaten van de workshops

Portfolio is een geschikt middel

Het gaat om het proces, niet het resultaat, het plezier en de autonomie van het kind.

Trots en autonomie.

Ideeën om talentgericht onderwijs vorm te geven

Ouderhulp en opa's en oma's

Bejaardentehuizen anschrijven

Groepjes niet te groot

Te grote groepjes, ongemotiveerde kinderen, geen leerkracht in de buurt. Ouders haakten af.

Groepjes niet te groot.

Kinderen met storend gedrag niet bij elkaar in één groepje.

Waardering geven aan ouders

Selectief gecodeerd:

Bij de kleuters wordt gewerkt met thema's. Ze gebruiken geen methode, maar werken vanuit doelen en leerlijnen. Er wordt op drie niveaus gedifferentieerd. Ze volgen de ontwikkeling van het kind en sluiten daarbij aan. Door kinderen zelf mee te laten denken over de materialen in de hoeken worden de kinderen meer betrokken. De doelen worden zichtbaar gemaakt door een doelendeur. Hierdoor worden kinderen en ouders bij de thema's betrokken.

Bij de kleuters is het zeer gewenst om te werken aan talentgericht onderwijs. Hierdoor kunnen de al aanwezige talenten beter ontwikkeld worden. Wel is het belangrijk om de groepjes klein te houden, maximaal zes kinderen in een groepje. Ook is het gewenst om groep 4 te laten aansluiten bij groep 5 en 6 en groep 3 te laten aansluiten bij groep 1 en 2. Er kunnen dan leerdoelen gekoppeld worden aan de workshops, net als in de bovenbouw.

Een goede manier om resultaten zichtbaar te maken is door middel van een portfolio. Dit is procesgericht en niet resultaatgericht. De voordelen van het werken met een portfolio zijn dat je de ontwikkeling zichtbaar kan maken, je kan laten zien dat het kind plezier in het leren heeft, de autonomie van het kind wordt vergroot en het kind kan trots op zichzelf zijn.

Enkele aanbevelingen om met talentgericht onderwijs te gaan werken zijn: ouders en grootouders betrekken bij het begeleiden van de workshops. Ook is het mogelijk om vrijwilligers te werven in het bejaardentehuis. Verder is het belangrijk om erop toe te zien dat de groepjes niet te groot worden, dat er voldoende toezicht is van leerkrachten om eventueel te kunnen bijsturen en dat kinderen met storend gedrag niet bij elkaar in één groepje zitten. Op deze manier blijft het leuk voor de ouders. Heel belangrijk is het om ouders waardering te geven voor hun inzet.

